

Glasnik MIRA

Godište V. • Broj 3 • Međugorje • Ožujak 2010. • Cijena 2,5 KM / 10 kn

*Žedan
sam...*

Draga djeco!

U ovom milosnom vremenu kada se i priroda priprema dati najljepše boje u godini, ja vas pozivam, dječice, otvorite svoja srca Bogu Stvoritelju da vas on preobrazi i oblikuje na svoju sliku, kako bi se sve dobro koje je zaspalo u vašem srcu probudilo na novi život i čežnju prema vječnosti.

Hvala vam što ste se odazvali momu pozivu!

(25. veljače 2010.)

**Poruka za sadašnji trenutak
Otvorite svoje
srce Bogu...**
vlč. Adalbert Rebić

**Kateheza kardinala
Schönborna u Međugorju
Isusovo milosrđe**
Kardinal Christoph Schönborn

**Franjevačka mariološka
misao i pobožnost
Mariološki obrisi
sv. Ante**
fra Miljenko Šteko

**Nove knjige
Sunce izlazi nad
Asizom**
fra Éloi Leclerc

**Meditacija
Patnja kao put
sazrijevanja**
s. Dominika Anić

**Promišljanje
Crkva nije udruga
čarobnjaka**
o. Karl Wallner, OCist

Fotografija na naslovnici: Lidija Paris

Isus Krist – čovjek boli, vičan patnjama

Isus Krist svojim je učenicima za sva vremena u svijest usadio žalac, trn: Bog nije nešto svagdanje, do Boga se ne dolazi na putu uhodanosti ili običaja, nego samo korjenitim korakom i zaokretom u životu. Uhodana vjera može dovesti do zaborava i istiskivanja Boga iz svijesti, upravo kao što se dogodilo u Isusovo vrijeme. Stoga je on nemir, žalac u tijelu svakoga od nas, i u lice mu se rugamo i sramotimo ga kad ga pacificiramo, kad njegova riječ ništa više ne pokreće niti unosi nemir.

fra Tomislav Pervan

Zapitao prijatelj velikoga pisca Franza Kafku, praškoga Židova, što on misli o osobi Isusa Krista. Hermetični je pisac samo sagnuo glavu i tiho prozborio: „Isus Krist – svjetlom ispunjeni bezdan. Čovjek mora zatvoriti oči da se ne sunovrati u taj bezdan svjetla“. Ne možemo dokučiti što je veliki pisac mislio govoreći kako je Isus svjetlosni bezdan, o tome nije ostavio ništa napisano, ali je savršeno pogodilo ono što mi vjernici vjerujući priznajemo kako je Isus Krist 'Svjetlo od Svjetla, pravi Bog od pravoga Boga'. To je svjetlo zaslalo u punom sjaju na kraju njegova životnoga puta, na uskršno jutro, koje bijaše veliki prasak svjetla. Ako se u astrofizici govori o 'velikom prasku' iz koga je nastao svemir, za nas je vjernike Uskrs veliki prasak, oslobađanje silne, atomske energije ljubavi i svjetla. Dug je put do toga iskustva. Treba proći sve kušnje, zaprjeke, čemu je znamen korizmno vrijeme. Stoga bi nam ona misao velikoga pisca trebala biti povodom da se i sami u ovome vremenu zamislimo što bi moglo biti to svjetlo u Isusu Kristu.

GLASNIK MIRA | Utemeljitelj i nakladnik: Informativni centar MIR Međugorje | **Glavni urednik:** Krešimir Šego | **Lektor i korektor:** Dragan Naletilić | **Adresa:** Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266 Međugorje, BiH | **Tel.:** 00 387 36 650 200; 653 327 | **Faks:** 00 387 36 651 300 | **Služba pretplate:** 00 387 36 653 342 | **E-mail:** glasnikmira@medjugorje.hr | **Internet:** www.medjugorje.hr | **Grafičko oblikovanje:** Shift, Mostar | **Tisak:** Fram-Ziral, Mostar | **List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006. | Godišnja pretplata (12 brojeva):** Hrvatska 120 HRK, BiH 30 KM, Europske zemlje 30 €, Švicarska 50 CHF, USA i Kanada 42 €, Južna Amerika 48 €, Australija 51 €

UPLATA PRETPLATE: Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352 | **Iz Hrvatske u HRK:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Societe generale - Splitska banka d.d., Nalog 14, Broj računa: 2330003-5100201682 | **Iz Njemačke u EURima:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG, Kontonummer: 2155044 (za Glasnik mira), BLZ: 75090300 | **Iz Švicarske u CHF:** Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (za Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2 | **Iz svih europskih zemalja u eurima:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG, Kontonummer: 2155044 (za Glasnik mira), BLZ: 75090300, BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044 | **Za sve valute iz drugih zemalja:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22, IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221

Isus je krštavao Duhom, ognjem, istinom.

Nije nudio jeftinu utjehu, nije bio ni za kakve kompromise.

Kompromisi kompromitiraju. Nije dodvorički stvari ili događaje ublažavao.

Duhom Svetim i ognjem. Ognjem krstiti? Ljudi se i nehotice straše ognja. Ima mjesto u nekanonskim evanđeljima u kojima stoji Isusov izričaj: „Tko se meni približi, približio se ognju.“ To je ono što se od nas traži u ovom trenutku. Trebamo samo sebi upriputiti način na koji se on davao i razdavao, kako je nastupao, što je činio i učinio, i što je započeo svojom osobom u našem svijetu. Sagledamo li ga do kraja, približimo li mu se, padnemo li pred njega na koljena, vidjet ćemo kako nemamo posla s nekom uštogljenom, popustljivom pojavom, neživotnim 'tipom', nego je pred nama osoba koji žari i pali, koja gori iznutra i izvana, zahvaćena Duhom i ognjem, izgarujući svjetlo iz sebe. Iskusili su to sveci koji su mu se prepustili, do kraja izručili. Svi su odreda bili kršteni ognjem Duha koji izlazi iz njegove osobe. Duhom je gorio, u Duhu sago-rjevavao.

Nije donio mir nego nemir, ne ugodu ili idilu nego mač. Donio je nespokoj, a ne miran san i poredak. Nije bio prorok sitnih zadovoljstava i ugone, nego je cijelim bićem skretao pozornost na jednoga, Oca nebeskoga. Bio je do kraja u sukobu s postojećim religijskim poretom. Za sva je vremena svojim sčenicima usadio taj žalac, trn u njihovu svijest: Bog nije nešto svagdanje, naravno, do Boga se ne dolazi na putu uhodanosti ili običaja, nego samo korjenitim korakom i zaokretom u životu. Uhodana vjera može dovesti do zaborava i istiskivanja Boga iz svijesti, upravo kao što se dogodilo u Isusovo vrijeme. Stoga je on nemir, žalac u tijelu svakoga od nas, i u lice mu se rugamo i sramotimo ga kad ga paci-

ficiramo, kad njegova riječ ništa više ne pokreće niti unosi nemir. On je pokretač, on ne da mira.

Isus je krštavao Duhom, ognjem, istinom. Nije nudio jeftinu utjehu, nije bio ni za kakve kompromise. Kompromisi kompromitiraju. Nije dodvorički stvari ili događaje ublažavao. U svim ćemo evanđeoskim izvještajima pronaći zgođe kako su ljudi koji su dolazili s njim u dodir jednom uvijek bivali pogođeni njegovom osobom, nastupom, riječju, jedincatošću, neponovljivošću nastupa, svejedno, jesu li mu bili prijatelji ili neprijatelji. Bijaše on pomoćnik svakomu tko se zaputio tražiti istinu samoga Boga, istinu o čovjeku, temeljito je znao prodrmati savjesti, nikoga nije ostavljao ravnodušnim, pogotovo ne one gladne i žedne pravde i istine.

Bacamo ruglo na njega ako nas vjernike ne zahvaća njegova istina, pitanje života i djela. On je veliki upitnik svakom pojedincu, Crkvi, i onima koji u njoj zapovijedaju i koji slušaju. Nitko nema nad njim vlast, nitko ne može njime raspolagati. Jedino on nad svima nama ima vlast.

Isus krštava krstom svoje muke sve nas kako bismo mogli podnositi patnje i križeve u životu, a ne obećanjem neranjivosti ili svekolike zaštićenosti. On se izručio životu, životnom izazovu, i otišao je u smrt, ne tražeći zaštitu i ne služeći se snagom čudesa koju je posjedovao u sebi. Nikoga nije povukao sa sobom u svoju smrt i propast, ali nam je svima dao primjer i putokaz. Nije on sveti ratnik ni heroj komu nije nijedna žrtva dovoljno velika za svetu stvar. Umro je u krajnjoj osamljenosti i ostavljenosti. Bio je osvjedočen kako je bolje žrtvovati vlastiti uspjeh i život, nego izdati Božji put i volju.

Danas smo žalac njegove osobe, izazova, poziva, muke, smrti umrtvili, eutanazirali i imunizirali stvarajući od njegova križa ukrasni predmet u svojim dnevnim boravcima ili noseći o vratu zlatni lančić s križem. Ne će i ne želi on toga. Ne želi da ga i u što svoje upregnemo, ni za kakve ciljeve, interese. Nije on ničije sredstvo ucjene ili potkusurivanja, nego trajni zov i izazov svakomu na promjenu života. Treba nas voditi samo jedna želja i žudnja: Ugledati ovoga onakvim kakav jest, u izvornom izdanju. Izložiti se njegovu pogledu koji prodire, koji vidi što se krije i u Petru i Ivanu, i Leviju i Zakeju, Magdaleni i Marti. Koji pogledom prožiže i sve suvišne naplavine i trosku otklanja kako bi zasjao u svakome od nas predivni Božji biser. Za takvim Isusom čeznimo u ovom korizmenom vremenu.

► Bog nije superman

Kad razmišljamo o Bogu u svojim glavama i svome predodžbenom svijetu, redovito imamo na pameti kategorije velikoga, silnoga, veličanstvenoga, impozantnoga. Nije Bog, tako mislimo mi, za maleno, sićušno, neznatno. Znamo kako su u mitologijama predstavljali božanstvo, u obliku najjačih živih bića. U napasti smo i Isusovu osobu staviti u red nadveličina, *supermana*, svrstati ga među one posve 'gore'. Možda je na to mislio Kafka kad je govorio o Isusu kao 'svjetlom preplavljenom bezdanu'. I nehotice smo u napasti uspoređivati Isusa s veličinama iz umjetnosti, književnosti, s velikim osvajačima koji su mijenjali svjetski zemljopis i preusmjeravali povijest; stavljamo ga uz bok velikanima duha i srca, obdarenim pojedincima, genijalcima. Smijemo li to činiti? Je li takav Isus Krist? Kakvim nam ga predstavljaju novozavjetni spisi? Je li on nad-čovjek, *superman*, može li ga se svrstati među one *top-ten*, desetoricu na samome vrhu? Po čemu se on zapravo izdvajao od svojih suvremenika?

Čisto sociološki ni po čemu izvanredan. Bijaše on osoba iz srednjega židovskog staleža, ni bogat ni siromašan, ni moćan ni ugledan, obični drvodjelja, tesar, ni svećenik ni levit, ni rabin ni učitelj Zakona, bez ikakve uloge u vjerskom životu i ustroju svoga vremena, dakle, obični laik. Nije ni po čemu upadao u oči u mnoštvu svoga naroda, ni pojavom ni utjecajem.

Što se tiče njegova ponašanja i tjelesne konstitucije, Isus je u usporedbi s velikanima i silnicima ljudske povijesti daleko skromniji, običniji, spada u protežnice svagdana i normale. Nije odskakao znanjem ni umijećima u odnosu na svoje sumještane. Kao i ostali morao je učiti i izučiti obrt, bio je ograničen svojim ljudskim znanjem. Nije išao u akademije niti u školu bilo kojega filozofa. Sam je rekao kako nitko ne zna onaj odlučni čas, nitko, ni anđeli, ni Sin, nego samo Otac (usp. Mk 13,32). Nije prkosio svojom snagom, sklanjao se od Heroda na područja gdje taj nije vladao, a svoju ranjivost pokazao je upravo na kraju svoga života, nemoćan pred moćnicima ovoga svijeta, izručio na milost i nemilost protivnicima i neprijateljima da bi kao obični drumski prevratnik svršio kao i svi slični onodobno: na križu.

Činio je čudesa, ali nije po čudesima nadčovjek. Liječio je bolesnike, uskrsavao mrtve, ali to ne bijaše dokaz njegove nadmoći. Nijedno ga čudo nije zaštitilo od napasnika, nijedno mu čudo nije uskratilo naporan i mučan posao oko skupljanja učenika te njihova mukotrpana poučavanja kroz sve vri-

Činio je čudesa, ali nije po čudesima nadčovjek. Liječio je bolesnike, uskrsavao mrtve, ali to ne bijaše dokaz njegove nadmoći. Pokušavao je u slobodi pridobiti svijet za svoju poruku, ali ne čudesima, nego ljubavlju i srcem.

jeme boravka s njime. Pokušavao je u slobodi pridobiti svijet za svoju poruku, ali ne čudesima, nego ljubavlju i srcem. Nikakvo ga čudo nije spasilo od konačne katastrofe i smrti na križu. Krvnici nisu imali težak posao pribiti ga na križ, nije se opirao taj nasmrtni izmučeni Nazarećanin koji je domalo na križu skončao. Prekratko je živio da bi sebi pohranio iskustvo i blaga ovoga svijeta. Njegov se iskustveni i doživljajni svijet ograničio na uski prostor ondašnje Palestine. Nije se zapućivao u druge zemlje, gradove ili krajeve. Nije tražio veze ni poznanstva kako bi umaknuo neumitnoj kobi.

Čeznimo za Isusom u izvornom izdanju

Upravo ta Isusova običnost, svagdanost jest utjeha za nas. Upravo iz takve osobe sja

svjetlo. Iz njega dopire do nas utjeha Božje utjelovljenja u smrtnom čovjeku. U krajnjem svagdanu, u običnosti jednoga života, u normalnosti, kratkoći, krhkosti, u prolaznosti zemaljskoga života, u uskim granicama jednoga pojedinca – prepoznajemo Njega. I poručuje nam da se možemo nadati, upravo u ovoj krajnjoj običnosti pronaći ono što nam treba za život i smrt. Nitko nije prisiljen posezati za rijetkom povlasticom genijalnosti. Geniji su rijetki. Ali je Isus Krist u svojoj običnosti krajnje neobičan, u svome svagdanu krajnje prozračan za nadvremensko, vječno, zambiljno, prozor u onostranost, u samoga Boga.

Na jednom je mjestu rekao kako je došao baciti oganj na zemlju te kako gori od žudnje da sve već zahvati. Drugi put za njega govori Ivan Krstitelj kako će Isus krstiti sve

Otvorite svoje srce Bogu da vas on preobrazi i oblikuje na svoju sliku!

Na početku korizme Gospa nam poručuje: "Draga djeco! U ovom milosnom vremenu kada se i priroda priprema dati najljepše boje u godini, ja vas pozivam, dječice, otvorite svoja srca Bogu Stvoritelju da vas on preobrazi i oblikuje na svoju sliku kako bi se sve dobro koje je zaspalo u vašem srcu probudilo na novi život i čežnju prema vječnosti. Hvala vam što ste se odazvali momu pozivu!"

vlač. Adalbert Rebić

U ovom milosnom vremenu

Ušli smo u korizmu, vrijeme od četrdeset dana koje nam Crkva nudi kao milosno vrijeme u kojem trebamo doživjeti istinsko obraćenje i preobraženje, da bismo obraćeni i preobraženi učinkovito proslavili Isusovo uskrsnuće. Marija nas poziva poput apostola Pavla da se „otvorimo Bogu Stvoritelju i da mu dopustimo da nas preobrazi i oblikuje nas na svoju sliku“. Pavao nas nagovara: „Kao suradnici opominjemo vas da ne primite uzalud milosti Božje. Jer on veli: *U vrijeme milosti usliših te i u dan spasa pomogoh ti*. Evo sad je vrijeme milosno, evo sad je vrijeme spasa“ (1 Kor 6, 1-2).

Korizma je kao i došašće milosno vrijeme. U ranokršćansko doba korizma je bila vrijeme kad su katekumeni, to jest oni koji su se pripremali za sakrament krštenja, primali posljednje pouke za krštenje. Crkva se i danas zajedno s kandidatima za krštenje sprema za istinsko slavlje vazmenog trodnevlja. Ona to čini odricanjem od ugodnih stvari i zamamljivih užitaka; otuda joj naziv „vrijeme posta“. I danas kao i u prošlosti mi vjernici Isusovi pozvani smo da obavljamo različite oblike pokore i duhovnih vježbi, da više nego inače čitamo Sveto pismo, da slušamo korizmene propovijedi, razmišljamo o otajstvima Kristova života, da se revnijim slavljenjem euharistije uspješnije pripremamo na istinsko slavlje sakramenta pomirenja i obnovu krštenja, odnosno krsnog zavjeta u vazmenom bdijenju. U srednjem vijeku u korizmi su se obavljali različiti oblici teške pokore. Danas kao oblik pokore Crkva nas daje preporuča pomoć siromašnim osobama. Od svojih prihoda trebamo pomagati gladne i siromašne, osobno ili preko Caritasa, te tako omogućimo zajedničko slavlje eu-

haristije, sakramenta ljubavi. Kao djela ljubavi Crkva nam preporuča da posjećujemo bolesne u bolnici, usamljene i starije osobe u njihovim domovima. Prava su pokornička djela ona koja su usmjerena prema dobru bližnjega. Crkva uvijek, a posebno u došašću i u korizmi, poziva svoje vjernike na solidarnost sa svima koji na bilo koji način trpe.

Osobito otvorite svoja srca Bogu ...

Strašna je drama kada čovjek odbija otvoriti se Bogu. Suvremeni se čovjek – indiferentan prema nadnaravnome, slobodnjak, agnostik, potrošač, bezgranični uživatelj u stvarima i strastima – zatvara Bogu. A Bog, htjeli mi ili ne, ulazi u njegov svijet i u njegov život. Po Isusu Kristu Bog je ušao u sve pore našega života. Sin je Božji postao čovjekom jednakim u svemu nama ljudima osim u grijehu. Postavio je šator u našoj sredini i želi s nama putovati i u nama živjeti. Gospodin govori svakome od nas: „Evo, na vratima stojim i kucam; poslušaj li tko glas moj i otvori mi vrata, unići ću k njemu i večerati s njim i on sa mnom“ (Otk 3, 20).

Isus svakome od nas nudi svoju blagu riječ, svoju radosnu vijest, svoju ljubav i svoj mir. Isus posjeduje tajnu života. Od svakoga traži da mu otvori srce, da mu da prostor u svome životu, u svome domu, u svome gradu...

Na početku ove korizme otvorimo vrata svojega srca i svojega uma Kristu, iskreno mu obećajmo da ćemo živjeti kao njegovi prijatelji, postati njegovi suradnici i svjedoci one radosti koju nam je jedini on u mogućnosti dati. Samo u društvu s Isusom naporan životni put postaje ugodan i radostan. Otvorimo mu se, družimo se s njime, putujmo zajedno s njime kroz svoj život i bit ćemo blagoslovljeni, blaženi i sretni.

Međutim, mnogo će reći: kako ću mu

otvoriti svoje srce, kad ga ne vidim, ne osjećam ga, ne čujem njegovo kucanje... Tko tako govori, očituje da ne ljubi Boga, da ne ljubi Isusa iz Nazareta. Da bismo ga mogli osjetiti, trebamo ga voljeti. Isus reče svojim učenicima: „Ako me tko ljubi, čuvat će moju riječ pa će i Otac moj ljubiti njega i k njemu ćemo doći i kod njega se nastaniti“ (Iv 14, 23). Samo onaj tko je zaljubljen u neku osobu, kao mladić u djevojku, želi s njome stalno biti zajedno, s njome razgovarati, družiti se. Ljubav je sila koja pokreće osobe jedne k drugima. Ljubav je put s mnogo koraka; ona obuzima sve naše biće. Treba se uputiti na taj

put ljubavi i s njome putovati u praštanju, u dobroti, u milosrđu, u strpljivosti...

Naše srce ima kvaku samo s nutarnje strane. Nitko ne može u nj ući ako mu mi s nutarnje strane ne otvorimo. Nitko ne može ući ako nije poželjan, ako ga naše srce ne ljubi. Isus, poput zaručnika iz Pjesme nad pjesmama, govori: „Otvori mi, sestro moja, prijateljice moja, golubice moja, savršena moja!“ (Pj 5, 2). Jesmo li mu spremni otvoriti vrata svojega srca? Jesmo li mu spremni reći: *Gospodine, trebam te!* Ako mu otvorimo vrata, ako ga primimo u svoje srce, osjetit ćemo svu toplinu njegove ljubavi i prisnosti.

... da vas on preobrazi i oblikuje na svoju sliku

Korizmeni put od četrdeset dana podsjeća nas na četrdesetgodišnje putovanje kroz pustinju izabranoga naroda iz ropstva u obećanu. Naš je put iz ropstva grijeha – put obraćenja i pokore – nalik napornom putu kroz pustinju. No, poradi cilja isplati se poduzeti taj put: on, naime, vodi ussret uskrsnuću, novom životu u slobodi djece Božje. Katkad i mi usred svog napornog svagdanjeg života doživimo nešto kao djelić uskrsne radosti, kad nam Bog otvara pogled za svoju spasotvornu prisutnost u našem životu.

Na prvu korizmu nedjelju čitamo Lukin izvještaj kako je Isus bio kušan u pustinji. Isus boravkom u pustinji na sebi obnavlja povijest izabranoga naroda. Kao što je

narod bio u pustinji kušan, isto je tako u pustinji kušan i Isus. Zato jedini Luka primjećuje da se „Isus, pun Duha Svetoga, vratio s Jordana, i Duh ga četrdeset dana vodio pustinjom“ (Lk 4, 1). Luka, kao i drugi evanđelisti, ističe tri kušnje koje predstavljaju neku biblijsku paradigmu kušnje: 1. pohlepa za kruhom, 2. bogatstvo, vlast i moć, te 3. iskušavanje Boga posezanjem za magijom i pseudo-religijama. Ove su tri kušnje znakovite. One pogađaju svakoga čovjeka. Isus se odupro tim napastima. Korizmeno vrijeme nas poziva da se askezom, vježbanjem u odricanju, pripravimo za borbu za Zlim i da ga pobijedimo.

Na drugu korizmu nedjelju čitamo Lukin izvještaj o Isusovu preobraženju na gori (Lk 9, 28-32). Prema Lukin preobraženje je jedna od postaja na Isusovu putu prema Jeruzalemu, gdje će pretrpjeti muku i smrt i biti proslavljen uskrsnom slavom.

Slava budućeg kraljevstva Božjeg bila je Isusovim učenicima još skrivena, kao što je i nama skrivena. No i nama su kao i učenicima dani znakovi svjetla, koji nam pomažu nadvladati životne nevolje i kušnje. Jedini Luka spominje da se izgled Isusova lica izmijenio „dok se Isus molio“. Tako je Luka opisao preobraženja, koji je pročitao u Markovu evanđelju (Mk 9, 2) dao novi naglasak.

„Jedno osam dana nakon tih besjeda povede Isus sa sobom Petra, Ivana i Jakova te uzide na goru da se pomoli“ (Lk 9, 28). Ovaj podatak otkriva da Luka, izobražen Grk, liječnik, Isusovo preobraženje povezuje s rano kršćanskim nedjeljnim euharistijskim slavljem. Euharistija je sastanak vjernika s Isusom na gori u ljubavi, molitvi i darivanju. Isus vodi svoje učenike prema gori, na kojoj će iskusiti blizinu Božju. U tom trenutku Isusova molitva ima značajnu ulogu. Kad Isus ide ususret svome križnome putu, on uviđa potrebu da ostane čvrsto povezan s Bogom u molitvi. Kad mi vjernici u vjeri upiremo pogled u Isusa koji se otajstveno preobražava u euharistiji, svoj put i svoje nasljedovanje Isusa vidimo u novom, uskrsnom svjetlu, put koji pokatkad nije baš tako sjajan kako bismo željeli da bude.

Rečenica „I dok se molio, izgled mu se lica izmijenio a odjeća sjajem zablista“ ističe moć molitve, razgovora s Bogom. Molitva i post doista izmjenjuju čovjekov izgled. Oni koji češće, više i bolje mole imaju sjajniji izgled lica, bistriji pogled, sjajnije i svjetlije oči. Iz njihova tijela zrači neka tajanstvena sila. Molitvom i postom čistimo svoje osjećaje, spoznajemo da u nama ima mnogo toga skrivenoga s čime se ne slažemo: potisnuto nasilje, nelagodni osjećaj prema bližnjima, zavist,

srđžba, razočaranost, gorčina... Često se naši osjećaji u svagdanjem saobraćanju s našim bližnjima onečišćuju. Molitva, povezanost s Bogom i s Isusom, jedan je od načina kako se svega toga osloboditi i biti čist, proziran, sjajan, kao što je bio Isus nakon molitve na gori. To iskustvo s molitvom imao je i Mojsije. Pisac Knjiga Izlaska zabilježio je: „Kad bi god Mojsije izlazio, nakon razgovora s Bogom, da Izraelcima kaže što mu je Bog naredio, Izraelci bi vidjeli kako iz Mojsijeva lica izbija svjetlost“ (Izl 34, 35). Za evanđelista ova je „slava“ na licu Isusovu odsjaj one slave kojom će Isus biti obdaren kad uskrsne od mrtvih (Lk 24, 36).

Dovoljno se sjetiti majčina lica nagnutog nad njezino dijete: nema ništa čišćeg na ovoj zemlji nego smijeh djeteta u naručju nasmiješene mame. Ova majčinska ikona, tako jednostavna i bliska u svojoj ljepoti, slika je i duboke istine molitve. Molitva je po svojoj naravi susret s Trojedinim Bogom koji nas je stvorio, posvetio i obnovio na svoju sliku. Molitva je po svojoj biti razgovor u susretu s Bogom. I kao što čovjek ne može susresti drugoga čovjeka bez posredovanja ti-jela: smiješak na licu, prijateljski glas, stisak ruke... tako se i naš susret s Bogom događa u čovjeku Isusu.

Učenici su ovom prilikom, na gori preobraženja, kao i kasnije u Getsemanskom vrtu pozaspali; svladao ih je san (Lk 9, 32). Kad su se probudili i kad su postali svjesni što se to događa, ushićeni uskliknuše: „Učitelju, dobro nam je biti ovdje!“. To je ontološki usklik ljudske naravi koja je po krštenju povezana s Bogom Ocem, Sinom i Duhom Svetim. To je neiskazano prijateljstvo, skriveno u oblaku vjere, ali ništa manje strano našem srcu ako prihvatimo da vjerni njemu pod svaku cijenu ustrajemo s Isusom na putu molitve. Isus čovjek duboko nas povezuje s Bogom i omogućuje nam da promatramo sjaj božanske Osobe kao što su taj sjaj promatrali učenici na Taboru. Sve to nije daleko od našeg iskustva. Preobraženje je u biti pretvorba čovjekova lica. To što su učenici doživjeli na gori tako ih je strašno obuzelo da su ostali bez riječi: „Oni su šutjeli i nikomu onih dana nisu kazivali što su vidjeli“ (9, 36).

„Braćo! Nasljedovatelji moji budite i promatrajte one koji žive po uzoru koji imate u nama... Mnogi, naprotiv, žive kao neprijatelji križa Kristova. Svršetak im je propast, bog im je trbuh, slava u sramoti - jer misle na zemaljsko. Naša je pak domovina na nebesima, odakle iščekujemo Spasitelja, Gospodina našega Isusa Krista: snagom kojom ima moć sve sebi podložiti on će preobraziti ovo naše bijedno tijelo i suobličiti ga tijelu svomu slavnomu“ (Fil 3, 17 - 4,1).

Snimila Lidija Paris

Kateheza kardinala Schönborna u crkvi sv. Jakova u Međugorju, 30. prosinca 2009.

Isusovo milosrđe (II. dio)

Isusovo je milosrđe jako zahtjevno. Izgleda strogo, ali je u stvarnosti pravo. To je trajno čudo koje živimo u Crkvi. Mnoga iskustva u Crkvi pokazuju nam da je mnogo toga ljudski nemoguće, pa ipak...

Milosrđe je konkretno

Postoji jedna poteškoća. Kad razmišljamo o Isusovom milosrđu, ono nam izgleda tajanstveno, zahtjevno, katkad teško shvatljivo. Je li Isus pokazao sućut prema pojedincima ili prema svima? Kao čovjek, morao je izabrati. Istina je da je Isus iscijelio mnoge, kaže se da je Isus znao iscijeliti sve koje su mu donosili. No, koliki su ostali neiscijeljeni? Isus je u sinagogi u Nazaretu otvoreno rekao: *Bilo je mnogo gubavaca u Izraelu u vrijeme proroka Elizeja, ali je bio iscijeljen samo Naaman Sirijac*. Dakle, dopire li Božje milosrđe do svih ili samo do nekih? U Starom zavjetu postoji jedna tvrda riječ: *Smilovat ću se komu se hoću smilovati, bit ću milosrdan prema komu hoću biti milosrdan*. Kakve su to riječi? Prema jednim će biti milosrdan, prema drugima ne će? Sam Isus je dao odgovor na to pitanje. Sjetimo se prisposode o dobrom Samaritanu. Netko je Isusa upi-

tao: *Tko je moj bližnji? Ne mogu ljubiti sve ljude. Ne mogu biti milosrdan prema svima. Tko je moj bližnji?* Isusov je odgovor vrlo precizan. U prisposodi o dobrom Samaritanu Isus spominje svećenika i levita. Klericima to nije baš ugodno čuti. U grčkom se tekstu kaže da su prešli na drugu stranu ceste. Znamo to: kada ne želimo susresti nekoga, pređemo na drugu stranu ulice. Možda su se bojali da su razbojnici još bližu. Razumljivo je da su se bojali, ali Samaritanac je prekinuo svoj put i odmah shvaćamo da je on postupio na pravi način. On je ostvario ono što postoji i u našim zakonima: dužnost priskočiti upomoć. Isus u prisposodi kaže da je Samaritanac bio duboko ganut, da je osjetio sućut. Milosrđe je konkretno. Ne tiče se svih općenito, nego onoga tko ovdje i sada treba pomoć. Vidimo Isusa u susretu s pojedinim osobama — on se potpuno obraća konkretnoj osobi. Ima još jedna vrlo značajna usporedba —

o devedeset i devet ovaca koje dobri pastir ostavlja zbog one stote koja se izgubila. Mogli bismo reći da je to pomalo neodgovorno ponašanje. Ostaviti devedeset i devet zbog jedne! Jednom sam čuo propovijed jednoga svećenika o toj usporedbi. Rekao je nešto što nikada nisam zaboravio. Kad ovih devedeset i devet vidi da dobri pastir ide u potragu za onom koja se izgubila, i to sve dok je ne nađe, pa bilo to i u najvećim poteškoćama, shvaćaju da je spreman to isto učiniti za svaku od njih. On traži mene osobno.

Poučavati narod – i to je milosrđe

Spomenimo još jedan događaj iz Evanđelja. Apostoli kažu Isusu: *Narod je već tri dana s nama i nemaju što za jesti*. Isusova briga za tolike ljude koji ga traže opet je vrlo konkretna. *Ako ih otpravim gladne, klonut će putem. Neki su došli izdaleka*. Ta Isusova sućut uvijek je konkretna, čak i kad je riječ o mnoštvu. Želio bih govoriti o jednom tekstu u Markovu Evanđelju koji mi je jako drag. U poglavlju 6 kod Marka Isus je po prvi put poslao dvanesticu u misije. Apostoli su se vratili i pričali o svemu što su učinili. Prepuni su iskustava. On im kaže: *Dođite na samotno mjesto i otpočinite malo, jer je toliki narod dolazio i nisu imali kad ni jesti*. To me malo podsjeća na prva vremena Međugorja kad jadni fratri nisu imali vremena ni jesti. Isus je s apostolima dakle laddom otišao na samotno mjesto, ali je narod vidio kamo su pošli te se strčao onamo i stigao prije njih. Isus, vidjevši toliki narod, osjeća sućut jer su kao ovce bez pastira te ih počne naučavati. Isus suosjeća s mnoš-

tvom jer su kao ovce bez pastira. To je Isusovo držanje: kad vidi mnoštvo, ganut je i poučava narod o putu života. To je tako bitno danas: poučavati putu života, biti poučen o svojoj vjeri.

Isus od apostola traži milosrđe koje je ljudski nemoguće

Na kraju bih još želio govoriti o Isusovom milosrđu i o milosrđu apostola. Isus nadugo poučava mnoštvo, gotovo cijeli dan. Kasno je. Apostoli, kako kaže Marko, vide da je kasno i kažu Isusu: *Otpusti narod da odu po okolnim mjestima i kupe si nešto za jelo*. To je milosrđe apostola. Otpusti ih. Pretpostavljam da su te večeri apostoli osjetili određenu prazninu u želucu i da su mislili na svoju večeru i na svoj odmor. Da bi sakrili tu želju, puni su milosrđa prema drugima: *Otpusti ih*. Zamislite što bi bilo kad bi večeras fratri rekli: *Hajdemo se odmoriti!* Dobro razumijem tu vrstu milosrđa, ali Isus to vidi drugačije. Apostoli su bili zbunjeni, čak zaprepasteni, kad im je odgovorio: *Dajte im vi jesti*. U odgovoru apostola osjeća se agresivnost: *Zar da odemo i kupimo im za dvjesto dinara kruha?* Isus traži milosrđe koje je ljudski dosti nemoguće, i apostoli doživljavaju iskustvo da kad daju ono malo što imaju, Isus od toga može dati dovoljno svima. Ali apostoli moraju dati sve, a nisu imali dovoljno ni za sebe. Dvanaestero snažnih ljudi. Morali su sve dati, i s tim izrazom povjerenja Isus je mogao učiniti da svi imaju za jesti. To je trajno čudo koje živimo u Crkvi. Mnoga iskustva u Crkvi pokazuju nam da je mnogo toga ljudski nemoguće, pa ipak...

Oprečnost između Isusova milosrđa i milosrđa učenika

Spomenut ću još jedan prizor, još jasniji, koji pokazuje oprečnost između Isusova milosrđa i milosrđa učenika. Događa se izvan Galileje. Isus se povukao prema Sredozemlju, u krajeve Tirske i Sidonske, i želi ostati nepoznat. Ja sam mislio da u Međugorje mogu doći u skrovitosti! Apostoli su mislili da će u tom kraju ostati neprepoznati, ali to nije slučaj. Isusu prilazi jedna Kananka i viče, kao što se to već čini na Mediteranu: *Smiluj mi se, sine Davidov, moju kćer opsjeda demon! Velika patnja*. Jedna jadna žena preklinje Isusa da joj se smiluje. Kako se Isus ponaša? Skandalozno. Ne upućuje joj ni jednu riječ. Apostoli ga počinju moliti: *Usliši je!* Ovdje se čini da su učenici milosrdni, a Isus nemilosrdan. Usliši je! Iskreno rečeno, učenici daju i razlog svojega milosrđa: *vidi kako viče za nama! Gnjav nas!* Eto milosrđa apostola! Koliko je puta, draga braćo i sestre, naše milosrđe samo način da se riješimo nekoga. Isusovo ponašanje izgleda nemilosrdno i skandalozno. Meni ovaj prizor izgleda kao poziv nama svećenicima i svim kršćanima. Tko od nas ne poznaje milosrđe majke koja djetetu dopušta upaliti televizor samo da bi bilo mirno... Budi miran, idi, gledaj televiziju!

Kroz kušnju vjere sve do čina vjere

Pogledajmo Isusa. On odgovara: *Poslan sam samo izgubljenim ovcama doma Izraelova*. Kao da kaže, ovi me pogani ne zanimaju, ne tiču me se, ja sam došao radi svoga naroda. Hrvati. Hebreji. Izgleda kao nacionalizam. Ja sam samo za Židove, nisam za dru-

ge. To izgleda skandalozno. Iako ona moli za milost, Isus kao da kaže: to nije moj problem. Ta žena pada dakle ničice pred njega i kaže: *Gospodine, pomози mi!* Ne popušta, ne odustaje, pada ničice pred njegovim nogama i stvarno ga gnjava. Isusov se odgovor čini još sablažnjivijim: *Ne priliči uzimati kruh djeći i bacati ga psićima*. Zamislite što bi se dogodilo kad biste vi nekoga nazvali takvim imenom? To je doista sablažnjivo ponašanje! Isus pogane naziva psima. Naša su djeca Hebreji, a ovi... Gdje je Isusovo milosrđe? Žena odgovara: *Istina je, Gospodine*. Duboko sam ganut odgovorom te žene, jer kaže da zna da nema nikakva prava, ali dodaje: čak i psić se hrane mrvicama što padaju sa stola njihovih gospodara. Čini se da je Isus kao preplavljen radošću jer je našao takvu vjeru kod te žene. *Ženo, doista velika je tvoja vjera!* Braćo i sestre, vidimo kakvo je to Isusovo milosrđe. Voditi nas prema vjeri, kroz kušnju vjere, sve do čina vjere. Apostoli su htjeli da se stvar brzo riješi. Htjeli su se riješiti problema. To je često i naše držanje. Ne podnosimo strpljenje. Kad se pojavi neki problem, očekujemo da ga Bog odmah riješi, ali često to hoćemo jer je nama teško, jer trpimo, jer smo inkomodirani i hoćemo brzo rješenje, ali Isusovo milosrđe vidi srce, vidi srce te žene, vidi da ona može postići veliku vjeru. Zato je njegovo milosrđe jako zahtjevno. Izgleda strogo, ali je u stvarnosti pravo milosrđe.

Mislim da svi imamo dovoljno materijala za razmišljanje o tom zahtjevnom Isusovom milosrđu. Kad bismo imali još dva sata, nastavili bismo s milosrđem Majke Božje, no o tome ćemo idući put.

(Prevela Lidija Paris)

Foto Gebetsaktion

Mariološki obrisi sv. Ante Padovanskoga

Nedavno je, od 15. do 20. veljače, u Kapeli relikvija padovanske bazilike ponovno bio izložen stakleni lijes sa zemnim ostatcima sv. Ante, a onda položen u novoobnovljenu Kapelu svečeva groba. Zanimljivo je spomenuti kako i danas postoji Gospina kapelica, zapravo ostatak negdašnje crkve Svete Marije koju je padovanski biskup Jakov darovao sv. Anti 1229. godine. Upravo su se u toj Gospinoj crkvi nalazili i ovi njegovi posmrtni ostatci sve do godine 1263.

fra Miljenko Šteko

Na općoj audijenciji, u srijedu 10. veljače 2010., nakon što je nedavno predstavio lik sv. Franje Asiškoga, papa Benedikt XVI. progovorio je i o sv. Anti Padovanskom, svecu koji je pripadao prvom naraštaju Reda manje braće, jednom od najomiljenijih svetaca u Katoličkoj Crkvi. Govoreći o njegovu doprinosu razvoju franjevačke duhovnosti, Papa je osobito istaknuo umne sposobnosti, uravnoteženost, te apostolsku gorljivost obilježenu mističnim žarom. Sv. Ante se smatra i začetnikom sustavne franjevačke teologije koja životne Franjine postavke pretvara u teološku misao koju danas baštinimo kao plod osamstogodišnje tradicije protkane životom, molitvom i promišljanjem brojnih Franjinih sinova. U toj prvoj generaciji, koja je doista svojom razboritošću i svetim životom dala temelje Franjevačkom redu, treba spomenuti i blaženoga Aleksandra Haleškoga, Ivana Pechama, Davida iz Augsburga, Bertolda Regensburškog, te sv. Bonaventuru. Svaka-ko, Ante tu zauzima posebno mjesto, jer mu je, kako svjedoči Toma Čelanski, „Gospodin prosvijetlio razum da razumije Pisma i da cijelomu svijetu o Isusu govori riječi slade od meda, meda samotoka“ (1 Čel 48). Brojna svjedočanstva o njemu potkrijepio je i papa Pio XII., kad ga je godine 1946. proglasio crkvenim naučiteljem, s naslovom „evanđeoski naučitelj“.

Nedavno je, od 15. do 20. veljače, u Kapeli relikvija padovanske bazilike ponovno bio izložen stakleni lijes sa zemnim ostatcima sv. Ante, a onda položen u novoobnovljenu Kapelu svečeva groba. Zanimljivo je spomenuti kako i danas postoji Gospina kapelica, zapravo ostatak negdašnje crkve Svete Marije

koju je padovanski biskup Jakov darovao sv. Anti 1229. godine. Upravo su se u toj Gospinoj crkvi nalazili i ovi njegovi posmrtni ostatci sve do godine 1263.

Sv. Ante je za života u toj Gospinoj crkvi redovito ispovijedao i slavio Misu, propovijedajući poznate Sermone. Te zapisane propovijedi svjedoče i o Antinu štovanju Gospe. Evo nekoliko znakovitih citata iz propovijedi koji nam mogu približiti njegovu marijansku pobožnost.

Propovjedničke misli i molitve

„U proljeće zemlja se oblači u zelenilo, resi se cvijećem, zrak postaje blagotvoran i mio, ptice pjevaju i čini se kako je čitava priroda radosna i nasmijana. I zato Ti mi, Oče nebeski, hvalu dajemo što si nas posred zime obdario ovakvim duhovnim proljećem. Ti si nam, naime, o Božiću, rođendan svoga blagoslovljenog Sina, darovao ugodno i proljetno vrijeme. Danas je preblazena Djeвица, ispunjena blagoslovom Božjim, rodila prvu proljetnu biljku, kruh onih koji se kaju, tj. Sina Božjega.“ A potom se obraća izravno Gospi: „Evo, dakle, molbe koju ti upućujemo, o Gospođo naša, uzvišena Božja Majko, u ovaj dan rođenja tvoga blagoslovljenog Isusa, koga si dala na svijet ostajući djevom, koga si povila u pelene i položila u jaslje. Isprosi nam oprostjenje i ozdravi nas, preko svoga milosrđa, od opeklina što ih je uzrokovao oganj grijeha u našoj duši, kako bismo mogli stići do radosti vječnoga blaženstva. Dao dragi Bog da možemo, predraga braćo, zadobiti tu milost od onoga koji se udostojao roditi od slavne Djevice! (Propovijed o Božiću).

Ovdje svakako treba spomenuti i njegov

Snimio Tvrtko Bojić

govor za Svijećnicu. Najprije slijedi tumačenje i simbolika procesije kao takve, a potom i svijeća koje se od davnina nose u procesiji. Kao jedan od sudionika te i takve procesije, on izriče molitvu Gospi: „Molimo te stoga, Gospođo naša, uzvišena Božja Majko, da nas očistiš od krvi naših grijeha, da nas svojom dobrotom obdariš kako bismo ponijeli gorući oganj svoje skrušenosti u svijeći ispovijedi i zadovoljštine, da bismo tako mogli postići svjetlo i slavu nebeskoga Jeruzalema!“

On često Gospu naziva Zvijezdom jutra, odnosno Zvijezdom jutarnjom. Tako za njezin rođendan piše: „Molimo te, Gospođo naša, da ti koja si Zvijezda jutarnja svojom svjetlošću rastjeraš maglu đavolske napasti, koja prekriva zemlju naše duše; ispuni naše praznine, rastjeraj tamu naših grijeha, kako bismo zaslužili doći do punine vječnoga života i ugledali svjetlo slave koja se ne gasi“ (Propovijed o Maloj Gospi).

Sličnim tonom Ante se obraća Gospi i početkom korizme: „Molimo te, Gospe naša, nado naša, da nam put osvijetliš – jer si Ti zvijezda mora. Nama očajnima u ovom uzburkanom moru. Vodi nas u luku smiraja i zaštiti nas svojom blizinom od smrti, kako bi iz ovih nevolja izašli sigurni i pristigli tako vječnoj radosti i sreći!“ (O trećoj korizmenoj nedjelji).

Teološki pogledi

Marijino izabranje

Dakle, ovo su samo kratki isječci iz sedam cjelovitih propovijedi koje su posvećene Gospi. Iz tih propovijedi i mnogih drugih u kojima se usput obraća Mariji, možemo jasno razabrati njegovu privrženost, poštovanje i molitvu za Gospin zagovor. K tomu, vrlo se jasno pokazuje i njegova teološka misao o Gospi. Tako u propovijedi *Uznesenja Marijina* promatramo kako sv. Ante promišlja o Marijinu izabranju – *Dei Mater electa*. Marijino izabranje on uspoređuje i stavlja u kontekst Isusova izabranja, a sve potkrjepljuje riječima koje nalazi u Pavlovoj poslanici Rimljanima (usp. Rim 1, 4). Nadalje, u propovijedi *Navještenja*, on kaže kako je Marija „izabrana od Boga za Boga!“ A sve počinje pogledom Božjim iz neba. Slijedi onda starozavjetna usporedba s Esterom, koja je pogledana i izabrana među mnogim djevicama onoga doba (usp. Est 2, 17).

Marijino posvećenje

Svetac na više mjesta i na mnogo načina govori o Mariji koja je ispunjena milošću. Vrlo jasno možemo razabrati dva njegova pristupa ovoj tematici. Prvi pristup mogli bismo stilski nazvati *negativnim*, u smislu

neimanja grijeha. Odnosno u jezičnoj analizi rečenica koje nam daje. Tako, sve ono što slabi čovjek ovdje na zemlji *ima* povezano s grijehom, Marija *nema*. Ona je bez grijeha! Ante redovito nabroji ove ljudske slabosti, a onda, s drugu stranu, stavi Mariju. U ovom kontekstu mogli bismo govoriti i o Marijinu Bezgriješnom Začeću, blagdanu koji je došao stoljećima kasnije, a kojeg Ante zapravo već tada potvrđuje (usp. J. Schneider, *Mariologische Gedanken in den Predigten des heiligen Antonius von Padua*, str. 64-65). Drugi Antin pristup, stilski, možemo nazvati *pozitivnim*. Takvih primjera je mnogo i u malom citiranim dijelovima propovijedi. Tako je Marija „puna milosti“, „puna svjetlosti“, „sama svjetlost“, „žarko sunce“ itd. Osobito zanimljivo razmišljanje Marijina bezgriješna djevičanstva nalazimo u promišljanju Marijina očišćenja. Tamo Ante uspoređuje Mojšijevu starozavjetnu košaricu u kojoj je spašen s Marijom koja spašava tolike. Svaki dio košarice odgovara ponekoj od Marijinih krjeposti (Usp. Sermoni II, str. 132).

Djeвица, Zaručnica i Majka

Sv. Ante tajnu Utjelovljenja promatra kao svadbu Boga i čovječanstva, a taj ljudski rod personificira Marija Zaručnica. Sve ono što u Starome zavjetu nalazimo kao znakove Božje blizine, svetac dovodi u vezu s Marijom. Tako on brojne opise vode i izvora uspoređuje s Marijinom majčinskom plodnošću, a mnoge vatre s njezinim djevičanstvom. Sve opet nanovo promatra u Marijinu majčinstvu, razrađujući osobitosti tjelesnoga i duhovnog rođenja (usp. Sermoni II, *Domínica I, post. N. Domini*).

Marija proslavljena

Svetac je ovdje vrlo jasan: Marija je od Krista primila slavu koja odgovara dostojanstvu one koja je Bogorodica. „Kao što je Marija okrunila Sina Božjega tjelesnom krunom, tako je Sin nju okrunio krunom nebeske slave...“ (Sermoni II. in *Asumpt.*, str. 148). Tematski se ova Antina promišljanja doslovno mogu iščitati i u aktualnom *Misalu* koji u prigodi Uznesenja Marijina donosi molitvu: „U porodu si, Bogorodice, sačuvala djevičanstvo, a po smrti nisi ostavila svijet. Preselila si se k Životu, jer si Majka Života, i svojim molitvama izbavljala od smrti naše duše.“

Iz nebeske Slave, za sveca, Marija je posrednica i nada naša. On osobito ovdje naglašava Marijino posredništvo u izmirenju Boga s grješnicima. Marija je naša nada jer je znak saveza između Boga i grješnoga naroda. Stoga, u tom istom duhu, slobodno možemo reći: Kraljice Mira, moli za nas, zagaraj nas!

Blago krotkima

Autor brojnih knjiga, francuski franjevac Éloi Leclerc u svom najnovijem djelu, "Sunce izlazi nad Asizom", razmatra temu sveopćeg bratstva.

fra Éloi Leclerc

Može nam se učiniti da je Franjino ponizno bratsko zajedništvo sa svim stvorovima u suprotnosti s onim što je Stvoritelj naložio čovjeku. Prema prvom biblijskom izvještaju o stvaranju, u Knjizi postanka, čovjek koga je Bog stvorio na svoju sliku dobiva poslanje vladati zemljom. Stvaranje čovjeka na sliku Božju nedjeljivo je od povjerenog mu poslanja: „Plodite se i množite, napunite zemlju i sebi je podložite! Vladajte ribama u moru i pticama u zraku i svim životinjama“ (Post 1,28). To znači da čovjek postupa kao Božja slika kad vlada nad stvorovima: „Načinimo čovjeka na svoju sliku, sebi slična, da bude gospodar...“ (Post 1,26).

Blago krotkima: oni će baštiniti zemlju. (Matej 5,4)

Što znači vladati i biti gospodar?

Pravo je pitanje što znači „vladati“ i „biti gospodar“. Je li vladanje na koje je čovjek kao Božja slika pozvan prometejska moć koju si je prigrabio čovjek industrijskoga doba? Preterana moć bez granica, često nasilna, koja ne oklijeva ubijati i uništavati zbog isplativosti, profita ili užitka, bez najmanjeg poštovanja prema životu? Često se pozivalo na ovaj biblijski tekst da bi se opravdalo čovjekovu apsolutnu moć na zemlji. No treba li to doista tako shvatiti?

Kvalificirani egzegeti naučili su nas drugačije čitati ovaj tekst i otkriti njegov pravi smisao. Kada čitamo ovaj odlomak, najprije nam upada u oči sljedeće: on je drugačiji od starih kozmogonija, čak i od nekih starijih odlomaka iz proroka Izaije koji se tiču podrijetla svijeta. Prva stranica Biblije isključuje bilo kakvu nasilnu sliku o stvaranju svijeta. Odbačene su sve krvave i strašne slike o početcima svijeta. Stvaranje nije prikazano kao pobjeda nekog ratobornog božanstva. Nema ni traga borbi ili sukobima. U stvarateljskom činu nema ničeg nasilnog, još manje krvavog. To je čin suverene i spokojne riječi: Bog kaže – i tako biva.

Božja riječ donosi sklad

Često se naglašavalo svemoć stvaratelj-

ske Riječi. No jesmo li primijetili njezin spoj, njezinu neizmjerenu blagost? Netko će reći da je oštra poput mača. Zar ona odrješito ne razdvaja svjetlost od tame, vode koje su pod svodom od voda koje su iznad njega, suhu zemlju od mase morskih voda? Istina je da Riječ dijeli, ali ona ništa ne isključuje. Ona dijeli, ali zato da bi uskladila. Usklađuje kao što umjetnik slikar usklađuje svoju sliku: koristi različite, čak i suprotne boje. Ništa se ne odbacuje, sve se usklađuje. Svaka je stvar stavljena na svoje mjesto. I o svakoj je pisano: „I vidje Bog da je dobro.“ Svaka izaziva ekstazu, a sve se zajedno razvija u skladu i u savezništvu: dan odgovara noći, večer jutru, zemlja nebu.

Savezništvo i sklad, i to ne samo između različitih elemenata koji sačinjavaju svemir, nego i između različitih vrsta živih bića. Ovdje je isključen bilo kakav nasilan, krvoločan odnos. Bitna i vrlo značajna pojedinost: i ljudi i životinje su vegetarijanci. Ni jedni ni drugi ne moraju ubijati da bi živjeli. Čovjeku koga je postavio za gospodara i kralja nad svim stvorenim Stvoritelj kaže: „Evo, dajem vam sve bilje što se sjemeni, po svoj zemlji, i sva stabla plodonosna što u sebi nose svoje sjeme: neka vam budu za hranu!“ (Post 1,29), i dodaje: „A zvijerima na zemlji i pticama u zraku i gmizavcima što puze po zemlji u kojima je dah života – neka je za hranu sve zeleno bilje“ (Post 1,30). To upućivanje na vegetarijansku hranu ukazuje na sklad koji Stvoritelj želi u svojem djelu. Čovjek ne će ubijati, a niti životinja. Svi zajedno žive u miru.

Odjednom postaje jasniji pravi smisao vladanja na koje je čovjek pozvan na zemlji i nad životinjama. To vladanje isključuje sve nasilne odnose, svaku agresivnost, svaku želju za uništavanjem. Čovjek na sliku Božju mora biti gospodar u blagosti. On je takav blagi gospodar kada vlada nad svojim vlastitim životinjskim nagonima, kada i sam postaje stvaratelj jedinstva i sklada među bićima, kada s poštovanjem i ljubavlju na sebe uzima veliki Stvoriteljev plan života. Vidimo grubu pogrješku brojnih tumačenja koja su u ovom biblijskom tekstu prepoznala ljud-

sku moć, ali ne i božansku blagost. Takva tumačenja izazivaju zabrinutost jer „na Boga projiciraju ideju moći koja je nesposobna za blagost. Ta blagost je, po meni, nesumnjivo najintimniji, najskrovitiji dar stvarateljskog čina“ (P. Beauchamp).

U Bogu je blagost neodvojiva od svemoći

Blagost Stvoritelja! Na nju spontano ni ne pomišljamo kada govorimo o stvarateljskom činu, nego mislimo na neku neogra-

ničenu svemoć. Ne primjećujemo da je u Bogu blagost neodvojiva od svemoći. Blagost je, zapravo, vrhunac svemoći. Razmišljajući o stvaranju, autor *Knjige mudrosti* obraća se Bogu ovim riječima: „Ti si milostiv svemu jer možeš sve... Ti ljubiš sva bića i ne mrziš ni jedno koje si stvorio. Jer da si što-god mrzio, ne bi ga ni stvorio... Ti sve štetiš, jer sve je tvoje, Gospodaru, ljubitelju života...“ (Mudr 11,23-26). Ovo razmišljanje autora *Knjige mudrosti* daje naslutiti kako je Bog duboko prisutan svojem stvorenju. To nije samo pitanje moći. To je i otajstvo ljubavi. Sve stvoreno ukorijenjeno je u Božjem srcu, u velikoj Božjoj blagosti. Sve stvoreno s Bogom živi u savezu ljubavi.

Ova prva stranica *Knjige postanka* daje nam, dakle, razumjeti da stvarateljska nije žed za moći, niti je stvarateljsko nasilje, već blagost. Blagošću se čovjek izdiže iznad onoga što je u njemu životinjsko i nad time vlada, i konačno postaje slika Božja: on tada surađuje sa stvarateljskim činom i na njegovom ostvarenju; on ostvaruje božansku kontemplaciju sedmoga dana. Prvi biblijski izvještaj o stvaranju nije toliko opisivanje nastajanja svijeta koliko objava dubokog smisla stvarateljskog čina. Budući da sveukupno stvorenje počiva na blagosti stvarateljske Riječi, ono ne može biti osuđeno na to da jedno živo biće vlada nad drugim, da jedna vrsta vlada nad drugom. Ono nije osuđeno na rat. Ono je željeno zbog saveza, univerzalnog saveza, kozmičkog i ljudskog saveza.

Savez je smisao stvaranja, prema njemu je sve usmjereno, zbog njega je željeno. Sva su stvorenja pozvana na jedinstvo u miru i ljubavi. To jedinstvo ne treba tražiti u nekakvoj mitskoj prošlosti, u nekakvom izgubljenom raj, nego ispred nas, u budućnosti: u konačno smirenom svemiru koji je sav okupljen milošću saveza. Tu su budućnost proroci najavlivali, opisivali, slavili: „Vuk će prebiti s janjetom, piše Izaija, ris ležati s kozlicem, tele i lavić zajedno će pasti, a djetešce njih će voditi. Krava i medvjedica zajedno će pasti, a mladunčad njihova skupa će ležati, lav će

jesti slamu k'o govedo. Nad rupom gujinom igrat će se dojenče, sisanče će ruku zavlaciti u leglo zmijinjne. Zlo se više ne će činiti, ne će se pustošiti na svoj svetoj gori mojoj: zemlja će se ispuniti spoznajom Jahvinom...“ (Iz 11,5-9).

Put prema istinskom ljudskom bratstvu

U tom kozmičkom savezu treba prepoznati sliku i navještaj jednog dubljeg saveza: saveza koji je čovjek pozvan sklopiti sa sveukupnošću života time što se otvara velikoj blagosti stvarateljske Riječi. Taj savez koji uključuje sve što živi najsigurniji je put prema istinskom ljudskom bratstvu: „U onaj dan, učinit ću za njih savez sa životinjama u polju, sa pticama nebeskim i gmazovima zemskim; luk, mač i boj istrijebit ću iz zemlje da mirno u njoj počiva...“ (Hošea 2,20).

Franju Asiškoga shvaćam upravo u tom biblijskom svjetlu. Otvarajući se blagosti Stvoritelja, Siromašak je ponovno pronašao *dinamiku* stvaranja. Ušao je u kolo saveza. I sam je postao stvaratelj jedinstva i bratstva. Poslije potopa, kaže Biblija, Bog je obećao Noi: „Ovo je znamen Saveza koji stavljam između sebe i vas i svih živih bića što su s vama... Dugu svoju u oblak stavljam, da zalogom bude Savezu između mene i zemlje...“ (Post 9,12-13). Ponekad u našoj ljudskoj povijesti Bog stavlja svoju dugu u pogled nekoga čovjeka i ispunja mu srce svojom blagošću. Takav čovjek biva brat svakomu stvorenju. On živi od saveza i za savez.

Dar takvoga čovjeka svijetu nesumnjivo je pravi odgovor na tjeskobno pitanje koje si postavljamo: *Je li moguće bratstvo među ljudima? Po koju cijenu?* Čovjek se može nadati da će jednoga dana ostvariti istinsko bratstvo sa sebi sličnima samo ako se *s velikom poniznošću* i sam stavi među druge stvorove, unutar jedinstva svega stvorenoga, s poštovanjem prema svim, čak i najskromnijim oblicima života. Ljudsko se bratstvo ostvaruje preko tog kozmičkog bratstva koje nas otvara blagosti Stvoritelja prema cjelokupnom njegovom djelu.

Okrutnost ljudske prirode

Alexis Le Connat pripovijeda sljedeću dogodovštinu. Jedan je brod bio usidren u nekom zabitom fjordu na Grenlandu. Oblična planina i njezine padine okićene snijegom i ledom stvarali su čarobno ozračje. Toga je dana na brodu vladala neuobičajena živahnost. Potaknut znatiželjom, zapovjednik Charcot popeo se na most. Cijela posada bila je tu i tiskala se oko ograde da nitko

nastavak na 31. str.

Čovjek se može nadati da će jednoga dana ostvariti istinsko bratstvo sa sebi sličnima samo ako se s velikom poniznošću i sam stavi među druge stvorove, unutar jedinstva svega stvorenoga, s poštovanjem prema svim, čak i najskromnijim oblicima života. Ljudsko se bratstvo ostvaruje preko tog kozmičkog bratstva koje nas otvara blagosti Stvoritelja prema cjelokupnom njegovom djelu.

Patnja kao put sazrijevanja

Čovjeku koji trpi ne može pomoći ono što on sam zamisli ili rješenja koja sam sebi nameće, nego mu može pomoći samo nadljudska, objavljena istina koja je kadra izdignuti ga iz stanja patnje. Vjera ne dokida ljudsku patnju, ne oslobađa čovjeka ni na kakav magijski način od nje, ali je ublažuje i pokazuje nam put da je nosimo.

s. Dominika Anić

Ušli smo u povlašteno liturgijsko vrijeme korizme. Prilika je to da razmišljamo o nekim stvarnostima svoga života na intenzivniji način. Na to nas potiču i liturgijski znakovi i pobožnosti kao i naše vlastite odluke. Naša potreba da se u korizmi ponašamo bolje nego obično, da učinimo neku pokoru, nečega se odrekemo, znak je da smo ozbiljno shvatili proces obraćenja i obnove. Ali dakako ako to ne ostane tek na izvanjskim znakovima ili činima. Svaki nam dan nudi novu mogućnost opredjeljenja, nove naočale za čistiji pogled na svoj vlastiti život i živote onih s kojima živimo i radimo. Jedno od bitnih ali i najtežih pitanja s kojima se suočavamo posebno u korizmi svakako je pitanje smisla ljudske patnje.

Pitanje ophođenja s patnjom

U tradiciji se često patnja poima kao izazov i kušnja po kojoj se sazrijeva. I veliki teolog Karl Rahner smatrao da u ovoj konstataciji ima istine. Jer patnja nam često dolazi ususret kao poziv da živimo tako kako nas patnja koja je nama ili našoj okolini nametnuta, u našem posljednjem odnosu prema Bogu ne bi strovalila u očajanje, nego nas usavršila i onda kada taj proces dozri-

jevanja vodi s Isusom preko svih bezdana umiranja i smrti. Ipak, istodobno Rahner ovaj odgovor ne smatra dostatnim. Jer postoji patnja koja i uz najbolju volju da je se podnese humano i kršćanski, djeluje razorno, čovjeka jednostavno nadmašuje, te njegov karakter ocrnjuje i nanosi mu štetu koja se ne može integrirati u proces sazrijevanja i osobnog osvjetloćenja.

Ljudi koje je pogodila patnja vrlo često osjetljivo reagiraju na predodžbu da po patnji trebaju sazrijevati. No usprkos tome, u patnji se može kriti prilika da čovjek u unutrašnjosti napreduje. Patnja može ali ne mora pripomoći putu dozrijevanja. Jedno od najvažnijih pitanja kad je riječ o patnji ali i o drugim životnim pitanjima jest kako se ophodimo s patnjom. Patnja je na-prosto bitno sastavni dio ljudskoga života. Istina je da čovjek uvijek pokušava umaknuti patnji, ali je činjenica da nas ona sustiže. Pokušavamo to izvesti na različite načine, ali nikada nam to ne polazi posve za rukom. Zato je dobro pokušati pronaći put koji će nam pomoći da patnju podnesemo. Ako netko barem dostigne to da podnosi patnju, već je gotovo ispunio nadčovječansku zadaću. To mu može život učiniti bitno zadovoljnjim.

Za uspješan život temeljno je, dakle, pitanje kako se čovjek ophodi s patnjom.

Učenje patnje

U vrijeme korizme imamo priliku više ući u otajstvo patnje preko Isusova križa i muke, možemo dokučiti njezin smisao kroz Isusov odnos prema patnji i mucu. Današnja zapadna civilizacija patnju pokušava potisnuti raznim ovisnostima, a istočna je se želi na taj način riješiti. Ali ni jedna ni druga ne uspijevaju. Jer se patnja svladava samo podnošenjem. I tu imamo mogućnost učiti od Krista. Ne pomaže patnju prekrivati, ignorirati, potiskivati. Jedini put

jest prihvatiti, nositi i prevladavati patnju. Duboka vjera i pouzdanje u Boga najbolji je lijek za sve naše patnje. Ako patnju uklanjamo, onda joj tražimo nadomjestak. To nas onda vodi u neuroze. Neke neuroze su pokušaj bijega od patnje, koja je neizbježno povezana s našom konačnom egzistencijom. To nekada može značiti da ne želim prihvatiti svoju ljudsku ograničenost, nego radije bježim u nekakvu vrstu neuroze u kojoj nesmetano možemo podržavati idealnu sliku koju smo o samima sebi stvorili. Tu nužno dolazi do sukoba svjesnog i nesvjesnog, između slike koju smo stvorili o samima sebi i naše vlastite sjene. Taj sukob uvijek znači i patnju. Ovakvi konflikti unutar nas samih ne mogu se riješiti nikakvim spretnim trikovima ili inteligentnim lažima, nego jedino time da ih izdržimo. Samo se kroz intenzivnu patnju može pronaći svako istinsko rješenje. Ovaj način podnošenja patnji daje smisao. A samo onda kad čovjek u patnji vidi smisao, može je podnositi. Smisao patnje sastoji se u tome da protivnosti koje se nalaze u nama povežemo jedne s drugima i tako se uzdignemo na viši stupanj spoznajne jasnoće. Ta spoznajna jasnoća zadovoljavajući je odgovor na patnju, koja bi inače ostala besmislena a samim tim i nepodnošljiva.

Križ – simbol osmišljene patnje

Ovo korizmeno vrijeme pred oči nam stavlja križ kao neupitni simbol patnje. Križ je sredstvo u kojem se čovjek hvata u koštac s patnjom i prihvaća je kao nužan korak na putu razumijevanja onoga što čovjek u svojoj biti jest. U svome životnom hodu nužno dolazimo do spoznaje kako nam upravo križ pokazuje da je put našega utjelovljenja u konačnici neka vrst nošenja križa. Križ nas poziva da se izmirimo sa svojom unutarnjom oprečnošću, svojim unutarnjim raskolima zbog kojih već do-

voljno trpimo. „Kad se čovjek od onog što ga izvana zadesi i što mu se isprječuje, dade 'uništiti' za Boga, tada njegov život biva preobražen kroz križ. Tada poput Isusa čovjek doživljava križ kao put prema budućnosti, prema uskrsnuću. Križ je time također uvjet da se ljudima otvore oči i da gledamo u otajstvo uskrsnuća u kojem su dokinute protivnosti između života i smrti, između patnje i sreće“ (Anselm Grün, „Čime sam to zaslužio“, Tevizija, Zagreb 2009., str. 77-78).

Ljudi koji se bave psihologijom u religiji vide stvarnu školu u kojoj se učimo ophoditi s patnjom. Čovjeku koji trpi ne može pomoći ono što on sam zamisli ili rješenja koja sam sebi nameće, nego mu može pomoći samo nadljudska, objavljena istina koja je kadra izdignuti ga iz stanja patnje. Vjera ne dokida ljudsku patnju, ne oslobađa čovjeka ni na kakav magijski način od nje, ali je ublažuje i pokazuje nam put da je nosimo. Patnja zasigurno ima svoju svrhu – to je novo stanje. A to stanje kršćanstvo naziva uskrsnućem, novim božanskim životom, koje nas želi posve ispuniti. Ne želimo ovdje veličati patnju niti je priželjkivati kao nužnost na putu ljudskoga zrenja, ali ona nam sama dođe, život je donese. Ne možemo joj umaći. I činjenica je da ljudi koji su mnogo pretrpjeli zrače nekom unutarnjom zrelošću, nekim posve novim optimizmom i zauzetošću za dobro. Oni ljube život i predaju mu se bez kukanja i zano-vijetanja, imajući temeljni pozitivan stav prema svemu. No, to nije uvijek slučaj. Ima ljudi koje patnja polomi, te se nisu kadri izdići iz svoga samosažaljenja i nesreće. Takve patnja još dublje gurne u bezdan besmisla i rezignacije nad životom. I jako im je teško pomoći, jer nisu spremni otprijeti bolni susret sa sobom, ili lomljenje vlastitih iluzija.

Da patnja može postati putem osobnog sazrijevanja, to još nije nikakvo obrazloženje za postojanje patnje. Ali postoji odgovor na patnju koja nas snalazi. Ako potpuno prođemo kroz nju, posve je izvjesno da ćemo postati mudriji i prozirniji za drugu zbilju, ili bolje kazano postat ćemo propusni za stvarnost Isusa Krista, koji nam je ideal u suobličavanju. Može nam se dogoditi da nas patnja ogorči, odvede od bitnoga i zatvori u začarani krug samodostatnosti i nedodirljivosti, a može nam pomoći da sve svoje odnose produbimo, da im patnjom damo dodatni smisao i da u mudroj postojanosti živimo svoje dane. Neka nas križ Kristov i u ovom vremenu korizme pouči osmišljavanju vlastite patnje.

Ovo korizmeno vrijeme pred oči nam stavlja križ kao neupitni simbol patnje. Križ je sredstvo u kojem se čovjek hvata u koštac s patnjom i prihvaća je kao nužan korak na putu razumijevanja onoga što čovjek u svojoj biti jest. U svome životnom hodu nužno dolazimo do spoznaje kako nam upravo križ pokazuje da je put našega utjelovljenja u konačnici neka vrst nošenja križa.

O. Karl Wallner savjetuje razumno skepsu prema međugorskim ukazanjima, ali ga se istodobno duboko doima duhovna plodnost koja proizlazi iz ovoga hercegovačkog sela.

Crkva nije udruga čarobnjaka

Karl Josef Wallner OCist (rođ. 1963. u Beču) je redovnik-cistercit i rektor Papinske visoke škole Benedikta XVI. Heiligenkreuz, profesor dogmatike i sakramentalne teologije, dušobrižnik za mlade i odgovoran za odnose s javnošću. Filozofsko-teološka škola Benedikta XVI. je obrazovna ustanova Rimokatoličke Crkve u cistercitskom samostanu Heiligenkreuz u Austriji.

O. Karl Wallner, OCist

U ovom tekstu želim dati osobno svjedočanstvo o Međugorju u svojstvu teologa, a još više u svojstvu dušobrižnika za mlade. Prije nego što prijedem na samu temu, želim naglasiti da sam ponosan što sam katolik i to iz jednoga vrlo važnog razloga: mi, katolici, visoko cijenimo razum! U današnje vrijeme, u poplavi praznovjerja koje nude ezoterija i New Age, kao i vjerski sinkretizam te postmoderni iracionalizam, Katolička je Crkva doista posljednje utočište razboritog i razumnog razmišljanja.

Kršćanin – vjernik ne može se odreći razuma

Uvjereni smo da naš razum može doseći sve do Boga. Taj predivan dar Bog-Stvoritelj dao je svakomu čovjeku. Vjernik se ne može odreći „razuma“, jer onaj tko „samo vjeruje“ brzo dolazi u opasnost upadanja u bedastu naivnost, fanatično krivovjerje ili slijepo praznovjerje.

Od samoga početka kršćanska vjera nema ničega zajedničkog s naivnom lakovjernošću. U uskršno jutro, skeptični apostoli – napose „nevjerni Toma“ i njegova racionalistička izjava: „Ako ne vidim... ako ne dotaknem... ne ću vjerovati“ (Iv 20,25) – jamče da nismo naivno slijedili nikakve priče niti bajke. Nema pravo niti Hermann Reimarus kada tvrdi da prva Crkva proizlazi iz uspješne prijave apostola, niti Ludwig Feuerbach koji tvrdi da su sve religije projekcije ljudskih želja.

Kršćanska vjera temelji se na povijesno doživljenoj stvarnosti: „Što bijaše od početka, što smo čuli, što smo vidjeli očima svojim, što razmotrismo i ruke naše opipaše o Riječi, Životu...“ (1 Iv 1,1).

Upravo zato što je povezanost s prepoznatljivo stvarnim, s razumno ustanovljivim temelj katoličke vjere, ponosan sam što Crkva nikada nije olako postupala s paranormalnim fenomenima kao što su ukaza-

nja, vizije, lokucije, elevacije, stigmatizacije i druga „čudesa“. Razvidno je da se ljudi lako daju privući čudesnim događanjima.

Crkva uvijek reagira po „apostolskom“ modelu sumnjičavog Tome, koji može ći od oprezne distance preko kritičkog ispitivanja sve do odlučnoga odbijanja. Tako je bilo s ukazanjima Bezgrješne Katarini Labouré 1830., koja je morala „inkognito“, uz pomoć svojeg ispovjednika, organizirati širenje Čudotvorne medaljice. Slično je bilo i na početku osamnaestog ukazanja Bezgrješne Bernardici Soubirous u Lurdu: skeptični župnik Peyramale vršio je na nju snažan pritisak i zahtijevao dokaze. Tako je bilo i u Fatimi, gdje je troje malih vidjelaca bilo odvedeno na policiju, ili kod stigmatiziranog kapucina Padra Pija iz Pietrelcine kojemu je Vatikan — sukladno načelima katoličke razumnosti i otpora u odnosu na prirodno ljudsku sklonost prema čudesnomo — godinama zabranjivao pojavljivanje u javnosti, čak i slavljenje svete Mise u javnosti. Ta skepsa je dobra, ona je „katolička“. Crkveno naučiteljstvo ima obvezu ispitati nadnaravne fenomene s distanciranom skepsom i držati se razuma!

Obveza pažljivo ispitati i ocijeniti

Postoji još jedan razlog koji obvezuje na pažljivo ispitivanje i ocjenjivanje: Crkva je uvjeren da je primila svu milost kroz Objavu koja je zaključena s apostolima. Sva božanska milost, sve ono „nadnaravno“ što čovjeku treba da bi bio spašen, već je nazočno u životu Crkve, i to kroz cijeli jedan „svemir“ onog nadnaravnog što se događa u crkvenom životu, prije svega preko sakramenata.

Treba razlikovati dva vida nadnaravnog: postoji ono što je nadnaravno po supstanci („supernaturale quoad substantiam“) i ono što (samo) po načinu nadilazi narav („supernaturale quoad modum“). Bitno nadnaravno je stvarno uronjavanje u božansko sinovstvo po krštenju, životno snažno obilježavanje snagom Duha Svetoga po krizmi, posadašnje njenje Kristove otkupiteljske žrtve na križu u svetoj Misi, stvarna nazočnost Krista u hostiji, otpuštenje grijeha u ispovijedi, i tako dalje. Ovo što je nadnaravno u svojoj supstanci, po svojoj je vrijednosti daleko iznad onog drugog, nadnaravnog po načinu.

Posve je suprotno kada je riječ o dojmima koji nadnaravno na nas ostavlja: ono što je nadnaravno po svojoj supstanci uvijek dola-

zi tiho, budući da se Krist uklopio u male, ograničene ljudske znakove i geste. Kod sakramenata ta je neupadljivost vrlo jasna: nekoliko kapi vode izlivenih na glavu uz zivanje trojedinoga Boga postaju ključ vječnoga života; komadić kruha nad kojim je zaređeni svećenik po Kristovom nalogu izgovorio riječi pretvorbe postaje mjesto nazočnosti preobraženoga Krista.

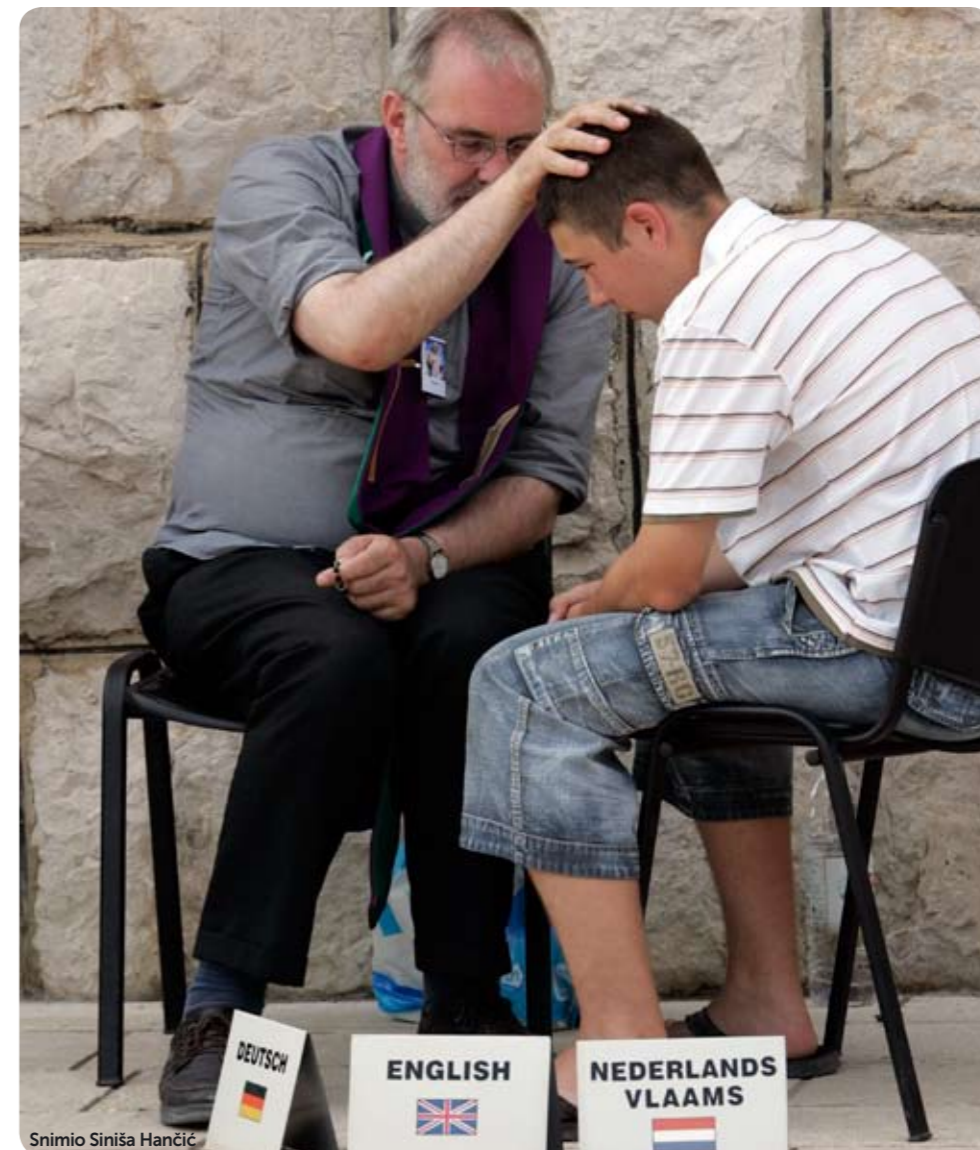
Kod ukazanja, nebo želi ostaviti dojam na čovjeka

Ono što je po svojoj biti nadnaravno, preko čega nam je darovano spasenje, uvijek je „skromno“ i „ponizno“. Uvijek je riječ o unutarnjem djelovanju, o jačanju duše. Za razliku od toga, čini se da je ono što je samo po načinu nadnaravno posve drugačije. Taj način iskazivanja nadnaravnog ostavlja dubok dojam jer je ono tako neobično i izvan uobičajenoga: čudo sa suncem u Fatimi bilo je snažno iskustvo za desetke tisuća ljudi; lurdski ozdravljenja medicinski su temeljito provjereni. Kod ukazanja, nebo zapravo želi ostaviti dojam na ljude: izlaženjem iz okvira onoga što je uobičajeno, želi ih podsjetiti na realnost onostranoga svijeta. Ukazanja djeci-vidiocima ostavljaju dojam na ljude, fasciniraju ih, nastaju emocije, čovjek protrne kada si posvijesti postojanje božanskoga svijeta. Pa ipak, ti fenomeni imaju smisla samo ako su podređeni onome što je doista nadnaravno i ako su usmjereni prema njemu.

Crkva nije udruga čudotvoraca. Nju je Krist poslao u svijet da bi „glavom i srcem“ prenosila vjeru u Božju Objavu. Kršćanstvo je život po Božjoj milosti koja nam se prenosi po duhovnom životu Crkve i po njezinim sakramentima koji su moćni po svojoj unutarnjoj snazi, a istodobno ponizni u svojoj pojavnosti. Najvažniji kriterij za nadnaravne fenomene je, dakle, vode li oni u taj svijet nadnaravnoga po supstanci iz kojega Crkva živi po milosti, ili su samo spektakl i uprizorenje koje izaziva prolaznu vjersku groznicu.

Time dolazim do svojega svjedočanstva o plodovima Međugorja. Sadašnji sud Crkve o ukazanjima u Hercegovini ostavlja sve otvoreno. Od 1991. do danas Vatikan i (tadašnja jugoslavenska) biskupska konferencija zastupaju stajalište „non constat de supernaturalitate“: nije utvrđeno da se radi o nadnaravnom. To ne znači niti Da niti Ne, i moći će se napredovati samo ako se toga bude držalo. U sadašnjoj situaciji Crkva ispituje.

Budući da nema konačne odluke, ja samtram problematičnim kada se neki u agresivnom tonu ponašaju kao da je Međugorje sotonaska igračka; istodobno je problematično kada neki drugi propovijedaju Međugorje kao da opće spasenje ovisi o tome hoće li svijet sli-

Snimio Siniša Hancić

jediti poruke, što je tim veće pretjerivanje, budući da se radi o duhovnim pozivima. Mislim da svaka teološki izobrazena osoba ima pravo bespomoćno stajati pred fenomenom Međugorja. Ako su ovi fenomeni redovitog obraćanja Majke Božje vidiocima istiniti, tada im nema premca u cijeloj povijesti Crkve.

Kardinal Schönborn ukazao je na načelo koje naučava sam Isus

U svojstvu katoličkog teologa doista sam sretan što postoji crkveno naučiteljstvo koje sve ispituje bez uzbuđenja, temeljito i teološki trijezno, i koje će nam o ovom pitanju sigurno dati prave smjernice.

Istodobno sam veoma zahvalan kardinalu Schönbornu što nam je pomogao u našem odnosu prema Međugorju u vremenu prije nego što dođe do suda crkvenog naučiteljstva. Kardinal Schönborn ukazao je na načelo razlikovanja duhova koje sam Isus naučava: načelo ocjenjivanja plodova. „Po njihovim ćete ih plo-

dovima prepoznati. Bere li se s trnja grožđe ili s bodljike smokve?“ (Mt 7,16). No, i o plodovima se može raspravljati. Mostarski biskup neumorno navodi neke svećenike koji su doživjeli duhovni brodolom zato što je – a to je, čini se, u potpunosti oprjeci s otvorenim držanjem Vatikana – uvjeren u nenadnaravnost ukazanja.

Međugorski oduševljenici kao plodove navode mnoga obraćenja, mnoge duhovne pokrete, humanitarne organizacije i molitvene skupine koje su potekle iz Međugorja, ali i mir koji je „Kraljica Mira“ tražila davno prije početka rata na Balkanu, i za koji poruke uporno ponavljaju da proizlazi iz osobnog odnosa s Bogom.

Euharistija, ispovijed, molitva i život po sakramentima

Osobno sam stvorio jasan sud o plodovima Međugorja: budući da sam trezven čovjek, s velikom sam skepsom primio prve ocjenjivanja plodova. „Po njihovim ćete ih plo-

Nastavak na str. 19

Razgovor s Jelenom Vasilj, ženom koja je na poseban način osjetila prisutnost Gospe u Međugorju

Međugorje je nutarnje stanje koje čovjek može bilo gdje živjeti ako je blizak Gospi

Kraljica Mira nam već 29 godina preko šestero vidjelaca svakodnevno daje poruke mira, ljubavi, nade. Uz šestero djece kojima se 24. lipnja 1981. ukazala Gospa, prisutnost Kraljice Mira u Međugorju na poseban su način u svome srcu osjetile Jelena i Marijana Vasilj. O iskustvu, životu i odrastanju uz Gospine poruke, s Jelenom sam razgovarala u Rimu, gdje živi s mužem i četvero djece

Tanja Vučić

Jelena, molim Vas, predstavite se našim čitateljima?

Rodila sam se Međugorju, gdje sam uz Gospinu nazočnost proživjela svoje djetinjstvo i mlade dane. Svoju sam ljubav prema Gospi i Isusu imala priliku probuditi kroz studij teologije u Americi i Italiji, i u Rimu, gdje trenutačno i živim. Majka sam četvero djece, što je prilika da na još konkretniji način živim tajne svoje vjere i Gospina poziva.

Kad ste prvi put osjetili Gospinu nazočnost?

Kad se Gospa ukazala, još kao devetogodišnje dijete osjetila sam da je ona doista tu. Bila sam obuzeta neizmjernom radošću kad sam čula da se u susjednom selu Bijakovcima, nedaleko od naših kuća, ukazala Gospa. Božja milost odmah je počela djelovati u mojoj nutрини; u mom se srcu zapalila goruća želja za Gospodinom. Počela sam moliti i slijediti Gospine upute. Nakon godine i pol od početka ukazanja, ta je prisutnost postala tako stvarnom, onako kako kaže sv. Augustin govoreći o nutarnjem iskustvu Boga: „Bliži si mi, nego ja sam sebi“. Gospa mi je uistinu postala majkom i učiteljicom.

Što Vam je Gospa govorila?

Upute su se, uglavnom, odnosile na nutarnji život. Gospa nas je učila moliti, vjerovati, ljubiti i uvijek se nadati. Učila nas je živjeti tajne spasenja koje živimo kod svete Mise, kako bi, zapravo, naš život bio jedno s tom tajnom.

Što ste činili da bi Gospine poruke došle do drugih?

Uglavnom se moglo djelovati onoliko koliko je to Gospa tražila. Ona je na poseban način željela molitvenu skupinu mladih ljudi, i Marijana i ja smo najviše djelovale na tome. Poslije su osnovane mnoge druge molitvene skupine. Danas, kad mi se pruži prilika nastojim ljudima pomoći u otkrivanju molitve, onako kako nas Gospa uči.

Kako danas, nakon 29 godina Gospine prisutnosti, gledate na Međugorje?

Za mene Međugorje nije samo jedno mjesto u svijetu, nego jedno nutarnje stanje koje čovjek može bilo gdje živjeti ako je blizak Gospi i ako je spreman biti dijelom njezina plana posvećenja na bilo kakav

način koji Bog traži od nas, pa čak i onaj najjednostavniji. Svako naše djelo ima veliki smisao ako u njemu otkrivamo Božju volju.

Dugi niz godina živite u Rimu. Možete li usporediti život u „Vječnom gradu“ u odnosu na onaj u Hercegovini?

Moja rodica Jelena Vasilj, dok je živjela s nama u Rimu uvijek je citirala sv. Leopolda Bogdana Mandića koji je, živeći u Padovi, govorio: „Uvijek stranac“. To, u biti, i jest srž života nas kao hodočasnika na zemlji. Svatko od nas je kao Abraham koji neprestano treba napuštati svoju zemlju i biti okrenut prema nebu. Vjerujem da me Gospodin zove da živim trenutačno ovdje, u tuđini. To je jedna strana medalje. S druge strane, živjeti u Rimu budi u meni želju za univerzalnosti Crkve, pa i onoga zajedništva svetih kojeg smo svi dio. Držim da nas Gospa želi sve voditi u tu puninu.

Mislim, međutim, da je dar koji je Bog preko Marije dao u Međugorju velik, i da smo mi ljudi jako maleni i nesposobni sami provoditi taj njezin veliki plan. Vjerujem da je vrijeme koje je Marija s nama nada da vjerujemo u to veliko čudo koje želi učiniti među nama na Njegovu riječ. Vjerujem da će se Gospin zagovor uistinu dogoditi, kao onaj u Kani. Mi smo, kao Izraelci u pustinji izvedeni iz Egipta, neprestano kušani. Dostatno bi bilo gledati i vjerovati da Bog može činiti velika djela.

Nastavak sa str. 17

jesti iz osamdesetih godina. Tek kada se na moje iznenađenje Hans Urs von Balthasar pismeno vrlo pozitivno izrazio o Međugorju, popustio sam pod pritiskom mladih i tamo otpratio jednu skupinu hodočasnika.

Bio sam svećenik tek pet tjedana kada sam u lipnju 1988. pred međugorskom crkvom izašao iz autobusa. Toga prvog dana deset sam sati slušao ispovijedi i od tada sam osobno uvjeren da plodovi koje donosi fenomen Međugorja ni na koji način ne mogu dolaziti od đavla. Od tada pratim skoro svake godine po jedan autobus mladih u Međugorje, i moji prvi dojmovi s vremenom su se potvrdili. Možda je providonosno što sam Međugorje upoznao uvijek i samo iz perspektive svoje „normalne“ svećeničke službe, dakle iznutra, kroz dijeljenje sakramenata.

Kao trezveni teolog uvijek sam izbjegavao nazočiti „ukazanjima“, pa čak se i približiti vidiocima. Moje pitanje u odnosu na Međugorje uvijek je bilo sljedeće: je li ovdje riječ o nekakvoj sakro-predstavi, dakle samo o nadnaravnom po obliku, ili o samoj srži, o nadnaravnom po supstanci? Jasno sam uvidio sljedeće: ono što sam doživio u Međugorju, to nisu truli plodovi. Sve vodi prema euharistiji, ispovijedi, molitvi, životu po sakramentima, vjernosti crkvenom naučiteljstvu.

Moji početni strahovi da ću u Međugorju naći čudesa i pretjeravanja pokazali su se neutemeljeni. Pri posljednjem Festivalu mladih, u kolovozu 2009., doživio sam desetke tisuća mladih koji kleče za vrijeme euharistijskog klanjanja na neudobnom šljunkovitom tlu, mlade ljude koji čekaju za svakodnevnim slavljenjem svete Mise. Svjedočim da je moja što-la svakoga dana bila mokra od suza mnogih koji su ispovijedi pristupili nakon mnogo godina ili čak desetljeća. Poznajem mnoge mlade parove koji su u Međugorju primili mudrost i hrabrost da u potpunoj čistoći stupe u brak. Poznajem obitelji koje je Međugorje potaknulo na obiteljsku molitvu. Među mladima koje sam autobusom pratio u Međugorje svake ih je godine sve više koji tamo primaju milost duhovnoga zvanja.

Kao svećenik ne želim propustiti taj poticaj koji vodi u samo srce Crkve

Ovom svjedočanstvu moram dodati da je pastoral mladih kod nas u Heiligenkreuzu (gdje se svakoga mjeseca stotine mladih sjate na vigilijske koje se organiziraju posebno za njih) započeo zahvaljujući mladima koji su vjeru otkrili upravo u Međugorju. Zahvalan sam što sam smio i što smijem fenomen Međugorja doživjeti „iznutra“, dakle kroz ono što je nadnaravno po supstanci. Neovisno o tome kako će jednoga dana biti ocijenjena istinitost međugorskih „ukazanja“: kao svećenik i duhovnik za mlade ne želim propustiti ove supstancijalne plodove, ovo duhovno buđenje koje vodi u samo srce Crkve i njezinih sakramenata.

Na prošlogodišnjem Festivalu mladih u Međugorju bilo je 50.000 mladih ljudi koji su molili na uobičajeni katolički način, koji su se ispovijedali, živjeli zdravu euharistijsku i marijansku pobožnost. Bilo nas je i oko 600 svećenika. Molim se da Crkva s razumom i vjerom, pravedno i s ljubavlju donese sud i bolja pravila za Međugorje. Nadasve pak molim Boga da duhovna plodnost koja odatle dolazi i dalje ostane tako bitna i tako snažna.

Preuzeto iz: www.die-tagespost.de
(Prevela Lidija Paris)

I. postaja
Isusa osuđuju na smrt

II. postaja
Isus nosi svoj teški križ

III. postaja
Isus prvi put pada pod križem

IV. postaja
Isus susreće svoju žalosnu majku

V. postaja
Šimun Cirenac pomaže
Isusu nositi križ

VI. postaja
Veronika pruža Isusu rubac
da otare svoje lice

VII. postaja
Isus pada drugi put pod križem

Smiluj se nama, Gospodine! Smiluj se nama!

Križni put talijanskog kipara Peppina Sacchija u međugorskoj župnoj crkvi

VIII. postaja
Isus tješi rasplakane žene

IX. postaja
Isus treći put pada pod križem

X. postaja
Isus svučen i žuči napojen

XI. postaja
Isusa raspeše na križ

XII. postaja
Isus raspjet umire na križu

XIII. postaja
Isus skinut s križa i predan majci u krilo

XIV. postaja
Isusa postaviše u grob

Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu 10. veljače 2010.

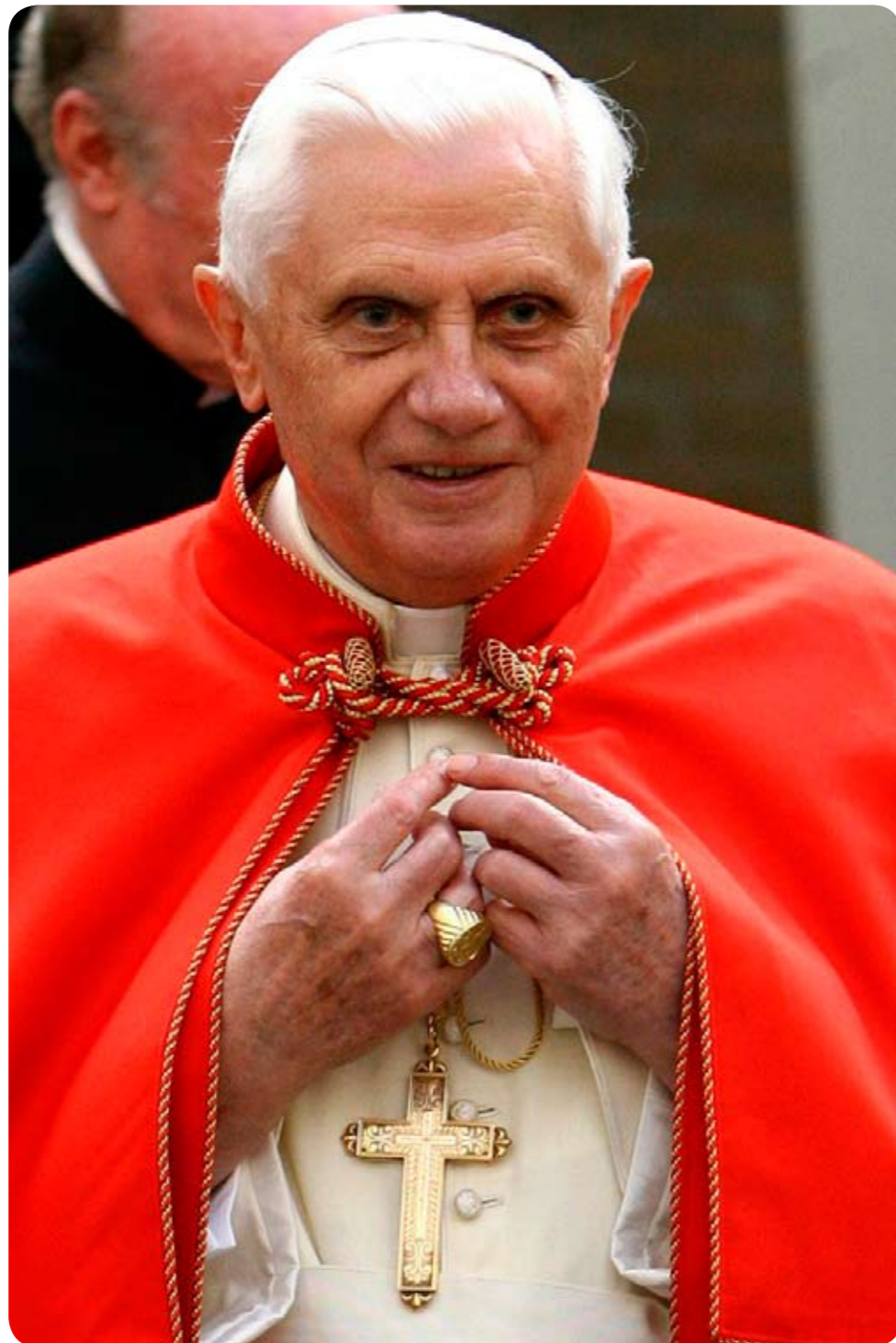
Sveti Ante Padovanski

Draga braćo i sestre, nakon što sam, prije dva tjedna, predstavio lik Franje Asiškog, ovoga jutra želim govoriti o drugom svecu koji je pripadao prvom naraštaju manje braće: Antunu Padovanskom ili, kako ga se još zove, Antunu Lisabonskom, po njegovu rodnom gradu.

Riječ je o jednom od najmiljenijih svetaca u čitavoj Katoličkoj Crkvi, kojega se časti ne samo u Padovi, gdje je podignuta prekrasna bazilika u kojoj se čuvaju njegovi posmrtni ostatci, već i u cijelom svijetu. Vjernicima su drage slike i kipovi na kojima je prikazan s ljiljanom, simbolom njegove čistoće, odnosno s djetetom Isusom u rukama, u spomen na čudesno ukazanje koje spominju neki pisani izvori. Antun je, svojim istaknutim umnim sposobnostima, uravnoteženošću, apostolskom gorljivošću i, u prvom redu, mističnim žarom, dao značajan doprinos razvoju franjevačke duhovnosti.

Bili se odijelili od Crkve, pa se vratili

Rodio se u Lisabonu u plemićkoj obitelji, oko 1195., i na krštenju je dobio ime Fernando. Stupio je među kanonike koji su opsluživali monaško pravilo svetog Augustina, najprije u samostanu Sv. Vincenta u Lisabonu a potom u samostanu Svetog križa u Coimbri, znamenitom kulturnom središtu Portugala. Posvetio se sa zanimanjem i žarom proučavanju Biblije i crkvenih otaca, stekavši potrebno teološko znanje koje je plodnosno primjenjivao u svom poučavanju i propovijedanju. U Coimbri se zbio događaj koji je označio prekretnicu u njegovu životu: ondje su 1220. godine bile izložene relikvije prvih pet franjevačkih misionara, koji su otišli u Maroko i ondje podnijeli mučeništvo. Njihov je život duboko dirnuo mladog Fernanda i u njemu se rodila želja da ih nasljeđuje i pođe putom kršćanske savršenosti: zatražio je tada da istupi iz augustinskih kanonika i da postane manji brat. Njegov je zahtjev prihvaćen i on se, uzevši ime Antun, uputio u Maroko, ali je Božja providnost odlučila drukčije. Zbog bolesti je bio prisiljen vratiti se u Italiju te je, 1221. godine, sudjelovao na glasovitom „Kapitulu na rogožinama“ u Asizu, gdje se susreo sa svetim Franjom. Nakon toga je neko vrijeme živio u potpunoj skrovitosti u samostanu u blizini Forlija, na sjeveru Italije, gdje ga je Gospodin pozvao u drugu misiju. Pozvan, posve slučajno, propovijedati na svećeničkom redanju, pokazao je da je obdaren takvom učenošću i govorničkim umijećem da su mu poglavari povje-

rili zadaću propovijedanja. Započeo je tako u Italiji i Francuskoj apostolsko djelovanje koje je bilo tako snažno i djelotvorno da je naveo brojne one koji su se odijelili od Crkve da se ponovno vrate na pravi put. Bio je također jedan od prvih, ako ne i prvi učitelj teologije među manjom braćom. Počeo je predavati u Bologni, uz Franjin blagoslov, koji je, prepoznavši njegove kreposti, poslao Antunu kratko pismo, koje započinje ovim riječima: „Bilo bi mi drago da braću poučavaš teologiji“. Antun je udario temelje franjevačke teologije koju su njegovali veliki mislioci a koja je imala svoj vrhunac sa svetim Bonaventurinom iz Bagnoregia i blaženim Duns Scotom. Nakon što je postao provincijalnim poglavnikom manje braće iz Sjeverne Italije, nastavio je službu propovijedanja, vršeći je naizmjenice sa službama vezanim uz vođenje provincije. Po završetku službe provincijala povukao se u blizinu Padove, gdje je bio boravio već u nekoliko navrata. Nakon svega godine dana, umro je pred gradskim vratima, 13. lipnja 1231. Padova, koja ga je prihvatila s ljubavlju i štovanjem za života, odala mu je trajno štovanje i iskazala svoju pobožnost. Sam papa Grgur IX., koji ga je, čuvši njegovu propovijed, nazvao „Kovčegom Svetoga pisma“, proglasio ga je svetim 1232., između ostaloga i zbog čudesa koja su se dogodila po njegovu zagovoru.

Radost duše uronjene u molitvu

U posljednjem razdoblju svoga života, Antun je napisao dva sveska „Propovijedi“, koja su naslovljena „Nedjeljne propovijedi“ i „Propovijedi o svecima“, namijenjena propovjednicima i predavačima na teološkim studijima iz Franjevačkog reda. U njima komentira tekstove Svetoga pisma predstavljene u liturgiji, koristeći patrističko-srednjovjekovno tumačenje o četiri smisla: doslovnom ili povijesnom, alegorijskom ili kristološkom, tropološkom ili moralnom te anagoškom, koji upravlja čovjeka prema vječnom životu. Riječ je o teološko-homiletskim tekstovima, koji odišu živim propovjednim stilom, u kojima Antun predlaže pravi put kršćanskog života. Bogatstvo duhovnih učenja sadržanih u „Propovijedima“ tako je veliko da je papa Pio XII., časne uspomene 1946. Antuna proglasio crkvenim naučiteljem, pridavši mu naslov „evanđeoski naučitelj“, jer iz tih spisa izbija svježina i ljepota evanđelja; oni su i dan-danas veoma korisno duhovno štivo. U njima on govori o molitvi kao ljubavnom odnosu koji potiče čovjeka prisno razgovarati s Gospodinom, što mu donosi neizrecivu radost, koja često obuzima dušu uronjenu u molitvu. Antun nas podsjeća da je za molitvu potrebno ozračje tišine koja nije isto što i izlazak iz vanjske buke, nego

Franjevački teolozi rado razmatraju, i pozivaju razmatrati, otajstva Gospodinova čovještva, napose rođenje, koja u čovjeku bude osjećaje ljubavi i zahvalnosti prema Božjoj dobroti. Pogled na Raspetoga također nadahnjuje osjećaje zahvalnosti prema Bogu i poštovanja prema dostojanstvu osobe, tako da svi, vjernici i nevjernici, mogu ovdje pronaći značenje koje obogaćuje život.

je nutarnje iskustvo koje ima za cilj ukloniti sve one rastresenosti zbog briga. Prema učenju toga slavnoga franjevačkog naučitelja, molitva se sastoji od četiri nužna stava, koja je Antun na latinskom nazvao ova: obsecratio, oratio, postulatio, gratiarum actio. Mogli bismo ih ovako prevesti: otvriti s povjerenjem svoje srce Bogu, zapodjenuti prisni razgovor s njim, iznijeti mu svoje potrebe, hvaliti ga i zahvaljivati mu. U tome učenju svetog Antuna o molitvi uočavamo specifične crte franjevačke teologije čiji je on začetnik. To su uloga koja se pridaje Božjoj ljubavi, koja ulazi u sferu osjećaja, volje i srca i koja je ujedno izvor iz kojeg izvire duhovna spoznaja, koja nadilazi svako znanje. Sveti Antun piše: „Ljubav je duša vjere, ona je oživljava; bez ljubavi, vjera umire“ (Sermones Dominicales et Festivi II, Messaggero, Padova 1979., str. 37). Samo duša koja moli može napredovati u duhovnom životu: to je povlaštena tema propovijedi svetog Antuna. On dobro poznaje nedostatke ljudske naravi i čovjekovu sklonost grijehu. Zato neprestano poziva vjernike da se bore protiv nagnuća pohlepe, oholosti i nečistoće te, naprotiv, vrše kreposti siromaštva i velikodušnosti, poniznosti i poslušnosti, neporočnosti i čistoće. Na početku 13. stoljeća, kada su nicali novi gradovi a trgovina doživljavala procvat, sve je više bilo onih koji su bili neosjetljivi na potrebe siromašna. Zbog toga Antun u više navrata poziva vjernike da razmišljaju o pravom bogatstvu, a to je bogatstvo srca, kojim čovjek postaje

dobar i milosrdan te tako skuplja blago za nebo: „O vi bogati – tako je on opominjao – neka vam prijatelji budu... siromasi, primiti ih u svoje domove. Isti će ti siromasi kasnije primiti vas u vječne stanove, gdje vlada ljepota mira, povjerenje i sigurnost te obilni spokoj neprolazne sitosti“ (Isto, str. 29). Nije li možda to učenje, dragi prijatelji, veoma važno i danas, kada financijska kriza i teške ekonomske neuravnoteženosti osiromašuju brojne osobe i stvaraju uvjete bijede? U svojoj enciklici *Caritas in veritate* podsjećam: „Ekonomija treba etiku kako bi ispravno funkcionirala, ali ne bilo kakvu etiku, već etiku koja je prijateljski naklonjena ljudima“ (45).

Križ kao zrcalo

Antun, koji je bio iz Franjine škole, stavlja uvijek Krista u središte života i misli, djelovanja i propovijedanja. Upravo to je drugo tipično obilježje franjevačke teologije: kristocentrizam. Franjevački teolozi rado razmatraju, i pozivaju razmatrati, otajstva Gospodinova čovještva, napose rođenje, koja u čovjeku bude osjećaje ljubavi i zahvalnosti prema Božjoj dobroti. Pogled na Raspetoga također nadahnjuje osjećaje zahvalnosti prema Bogu i poštovanja prema dostojanstvu osobe, tako da svi, vjernici i nevjernici, mogu ovdje pronaći značenje koje obogaćuje život. Antun tako piše: „Krist, koji je tvoj život, stoji pred tobom raspet, da se ti zagledaš u križ kao u neko zrcalo. Ondje ćeš moći spoznati koliko su smrtonosne bile tvoje rane, koje nije dan drugi lijek ne bi mogao ozdraviti osim krv Sina Božjega. Ako pogledaš dobro, moći ćeš shvatiti koliko su veliki ljudsko dostojanstvo i tvoja vrijednost... Nigdje drugdje čovjek ne može bolje uočiti koliko vrijedi kao kada se zagleda u zrcalo križa“ (Sermones Dominicales et Festivi III, str. 213-214). Dragi prijatelji, neka Antun Padovanski, kojega vjernici toliko časte, zagovara za čitavu Crkvu i poglavito za one koji se posvećuju propovijedanju. Neke se ovi potonji, crpeći nadahnuće iz njegova primjera, trude ujediti solidan i zdrav nauk, iskrenu i gorljivu pobožnost te učinkovitost u naviještanju. U ovoj Svećeničkoj godini molimo da svećenici i đakoni brižno vrše tu službu naviještanja i posadašnjivanja Božje riječi vjernicima, osobito u liturgijskim homilijama. Neke u njima djelotvorno prikazuju vječnu Kristovu ljepotu, upravo onako kao što je to Antun preporučivao: „Ako propovijedaš Isusa, on omeškava otvrdnula srca; ako ga zazoveš, gorke ti napasti postaju slatke; ako o njemu razmišljaš, on ti srce prosvjetljuje; ako o njemu čitaš, on ti nasićuje um“ (Sermones Dominicales et Festivi III, str. 59). (IKA)

Sv. Misa u spomen na pobijene fratre iz župe Međugorje

Na spomendan blaženoga Alojzija Stepinca, 10. veljače, u župi Međugorje molilo se i za pobijene franjevce koji su rođeni ili su stradali u Međugorju: fra Križana Galića, fra Jozu Bencuna, fra Marka Dragičevića, fra Mariofila Sivrića, fra Grgu Vasilja i fra Jenku Vasilja, šestoricu od 66 fratara Hercegovačke franjevačke provincije koje su partizani pogubili u vrijeme i na samom kraju II. svjetskog rata. Večernje misno slavlje u 18 sati u međugorskoj župnoj crkvi predslavio je fra Karlo Lovrić, u koncelebraciji s desetericom svećenika. Na početku misnog slavlja nazočnima se obratio fra Petar Vlašić, međugorski župnik, koji je kazao kako je gotovo iz svake obitelji u međugorskoj župi netko stradao. Fra Karlo je u propovijedi, govoreći o pobijenim franjevcima, između ostaloga rekao: „Molimo za njih, ali se u isto vrijeme molimo njima. Nisu se preplašili i nisu zatajili Crkvu, naprotiv, dali su svoj život za Isusa i domovinu. Hvala im na tome!“

Podsjetimo se kako su fra Križana Galića partizani ubili 30. listopada 1944. bombom bačenom kroz prozor župnog stana u Međugorju. Pokopan je na groblju Kovačica u Međugorju. Fra Jozu Bencuna partizani su 14. veljače 1945., sa šestoricom subrača, odveli iz mostarskog samostana, ubili ga i bacili u Neretvu. Fra Marka Dragičevića

vića partizani su 11. veljače, s dvojicom subrača, odveli sa sv. Mise u Izbičnu i ubili na nepoznatom mjestu. Fra Mariofila Sivrića partizani su uhitili 8. veljače 1945. u fratarskoj mlinici na Širokom Brijegu. Nisu ga, po svojoj prilici, odmah odveli s osmoricom braće prema Splitu, nego su ga negdje ubili 12. veljače 1945. Fra Grgu Vasilja partizani su 14. veljače 1945., sa šestoricom braće,

odveli iz mostarskog samostana, ubili i bacili u Neretvu. Fra Jenku Vasilja partizani su u svibnju 1945. ubili na Križnom putu kod Klanjca, u Hrvatskom zagorju. Njihovoj žrtvi pridružuju se i žrtve preko 700 župljana iz župe Međugorje koji su svoj život položili u tijeku Prvog i Drugoga svjetskog rata, te Domovinskog rata.

Obilježena 65. obljetnica ubojstva hercegovačkih franjevaca

Široki Brijeg, kolijevka Hercegovačke franjevačke provincije, zbog krvavoga 7. veljače postao je središnje žrtvoslovno mjesto ove provincije. Komunističke vlasti nikada nisu mogle utrnuti spomen na taj dan. On se čuvao u srcima i obilježavao, makar i potajno. I ove godine na mjestu ubojstva nevinih franjevaca kod ratnog skloništa, tiha molitva. Ubijeni su metkom u zatiljak i zatim spaljeni. Stazom kojom su kročili, 7. veljače 2010. dolazila je duga procesija ministranata, postulanata, novaka, svećenika. Framaši predvode pjesmu *Gospodin je pastir moj*, a riječi iz Knjige o Jobu podsjećaju na nadu i vjeru koju su imali pobijeni fratri.

Nakon zajedničke molitve procesija se upućuje u crkvu, gdje se nastavlja molitva pokraj groba u kojem su pokopana 22 franjevca. Sv. Je Misu predvodio, umjesto izočinog provinijala, fra Miljenko Šteko, vikar Hercegovačke franjevačke provincije. U propovijedi je, između ostaloga, kazao: „Ova mučenička provincija baš je na današnji dan spremna dati odgovor svakomu tko traži razlog nade koja je u nama. Ona u sebi, upravo po ovim nevinim žrtvama, utjelovljuje evanđeoski program nasljedovanja Gospodina! (...) Sažimajući svu tragičnu tjeskobu žrtve i ujedinjujući svaku bol u zajedništvo s Isusovom žrtvom, ovo je trenutak kad treba svima zaželjati mir. Posebno onima koji su sudjelovali u mučenju ovih nevinih žrtava. A mir je bio i ostao plod istine!“

Nakon poprične molitve nazočnima se obratio vicepostulator fra Miljenko Stojić, koji je u kratkim crtama prikazao rad Vicepostulatora. Širokobriješki gvardijan fra Branimir Musa podsjetio je na povijest stradanja fratara i vjernika u ovim krajevima. Spomenimo samo da su komunisti i partizani tijekom Drugoga svjetskog rata ubili 66 hercegovačkih fratara. Prosječna dob pobijenih bila je 41 godina. Još se ne zna za grobove njih 35.

Klapa „Nostalgija“ u Međugorju

Zagrebačka klapa „Nostalgija“ klapskim je izvođenjem pjevanog dijela Mise, 7. veljače uveličala večernje misno slavlje u međugorskoj župnoj crkvi sv. Jakova. Na Misi su izveli „Klapsku Misu“ autora Živka Ključke, koju je klapa uvježbala i praižvela 1998. godine. Uvježbani klapski glasovi izveli su i pjesme: *Bliže, o bliže, Bože moj, Signore delle cime, Divici Mariji*, skladbu koju je priredio Šime Marović na stihove Marka Marulića, te na kraju *Ave Mariju*. Klapa „Nostalgija“ osnovana je 1983. u Zagrebu s ciljem njegovanja a cappella, tradicionalnoga i skladanog klapskog repertoara, ali se tijekom godina okušala i u brojnim drugim vokalnim i vokalo-instrumentalnim žanrovima, pa tako i u sakralnim. Klapa je nastupala u Zagrebu, širom Hrvatske, te u inozemstvu (Njemačka, Poljska, Slovačka, Španjolska, Slovenija, Turska, Danska, Italija, Bosna i Hercegovina, Japan, Australija).

65. obljetnica ubojstva fratara u Mostaru

Unedjelju 14. ožujka, u samostanskoj crkvi u Mostaru obilježena je 65. obljetnica mučeničke smrti šestorice fratara, među njima i provincijala fra Leona Petrovića, odvedenih iz mostarskoga samostana, ubijenih i bačenih u Neretvu, najvjerojatnije na mjestu zvanom Čekrk. Upravo su na tome mjestu članovi HKUD-a „Rodoč“ upalili svijeće i pomolili se za pobijene fratre. Sveto misno slavlje u spomen na ubijenu braću, kojem je predsjedao provincijal fra Ivan Sesar, započelo je u 18 sati u prepunoj samostanskoj crkvi sv. Petra i Pavla. Koncelebrirali su generalni vikar don Tomo Vukšić, gvardijan fra Mate Dragičević, župnik fra Šimun Romić, te još 32 svećenika. Lijepo je pjevao župni zbor „Sveta Cecilija“, pod ravnanjem s. Slavice Filipović.

Nakon misnoga slavlja slijedilo je predstavljanje knjige iz niza Recipe – o svijetlim primjerima otaca – „Fra Anđeo Nuić – život i djelo“.

Obilježnica izgradnje križa na Križevcu

Na 16. ožujka navršava se 76 godina od završetka izgradnje križa na Križevcu i slavlja prve sv. Mise na brdu koje je u posljednjim desetljećima postalo glasovito u cijelom svijetu. Podsjetimo se, ideju o izgradnji križa u sv. Jubilarnoj godini našega Spasa župljanima je predložio župnik fra Bernardin Smoljan. Od dana odluke da se križ gradi, 21. siječnja 1934., do dovršetka izgradnje protekla su samo 52 dana. Župnik u svom izvješću piše:

„Vijest o podignuću spomenika proširila se je brzo po svoj župi i svi su nestrpljivo očekivali skori početak izvođenja toga narodnoga zavjeta i zaključka. Svaki poziv s oltara nailazio je na odziv, i svi su se natjecali tko će više doprinijeti za tu stvar. Doprinosi su pritjecali a pojedine su kuće dale potrebitu radnu snagu te je posao mimo očekivanja napredovao. (...) Nacrt za Spomen-križ izradio je inženjer gosp. Šimun Boras iz Mostara a izvedbom je ravnao Ante Dugandžić-Redžo iz Međugorja. Sa radnjom se počelo dne 12. februara, a dne 10. marta bilo je već sve gotovo. (...)

Na 16. ožujka, piše župnik, u 9 sati počela je iz crkve impozantna povorka, u kojoj uzeše učesća Trećari pod zastavom bratovštine Imena Isusova s barjakom, školska djeca, svećenstvo i brojni narod. Uz neprekidno zvonjenje crkvenih zvona, pucanje mužara, molenje sv. Krunice te pjevanje litanija i Gos-

Snimio Miljenko Grubeša

pina plača pomicala se je dugo procesija prema brdu čiji se je vrh već crnio od mnoštva, koji je motrio pridolaženje naroda sa svih strana i uzlaženje procesije na brdo. (...)

U 10 sati počeli su sveti obredi. Održao sam prigodni govor narodu, pročitao pisma preuz. biskupa i druge prisjele pozdrave i čestitke. Nakon toga sam obavio svečani blagoslov sv. Križa i uz burno odobravanje naroda promijenio ime Šipovac u Križevac. Po-

slije blagoslova odslužio svečanu svetu Misu i izrekao propovijed studenački župnik o. Grgo Vasilj.”

Već sljedeće godine, 12 travnja, upriličena je pokornička procesija na Križevac i poslije nje slavljena Misa. U rujnu 1935. na Križevcu je upriličena proslava Uzvišenja sv. Križa. Te godine biskup fra Alojzije Mišić odredio je da se na Križevcu svake godine na blagdan Uzvišenja sv. Križa drži pučka Misa.

IX. opća skupština Europskih provincijala - UFME-a

U Bruxellesu je od 1. do 7. veljače 2010. održana IX. generalna skupština UFME (Unio Fratrum Minorum Europae). Tema susreta bila je: Europa – domus pacis – franjevački doprinos za Europu prožetu vrijednostima. Provincijali svih europskih zemalja, u kojima djeluje više od 8.000 fratara, sastali su se u gradu-središtu europskih institucija kako bi razmijenili iskustva i istakli značenje onih vrijednosti koje su svojstvene franjevačkoj karizmi, a dobrim dijelom zanemarene u sekulariziranoj Europi, naglasivši zajedničku želju da Europa bude kuća zajedništva u kojoj će se poštovati njezini kršćanski korijeni te sloboda i jednakopravnost svih europskih naroda. Uz ostale stručne predavače, Skupštini je nazočio i generalni ministar fra Jose R. Carballo te održao predavanje o temi: Nositelji dara Evanđelja u Europi.

Četvrtoga dana ovoga susreta organiziran je cjelodnevni posjet Parlamentu Europske unije, gdje su provincijali upoznati s radom svih institucija kao i o trenutnom stanju u Europskoj uniji. Posljednjeg dana Skupština je izabrala predsjednika i potpredsjednika UFME-a. Za predsjednika je ponovno izabran fra Victor Melicias Lopes iz Portugala, a za potpredsjednika fra Ivan Sesar, hercegovački provincijal.

17. Međunarodni susret voditelja

Na dan zaključenja ovoga broja Glasnika mira, 28. veljače, započeo je 17. Međunarodni susret voditelja centara mira, molitvenih i karitativnih skupina vezanih za Međugorje. Tema susreta je „...Gospodine, komu da idemo? Ti imaš riječi života vječnoga!“ (Iv 6,68). U radu susreta sudjeluje 186 sudionika iz 14 zemalja, a predavači su fra Ivan Landeka, fra Ivan Ivanda i fra Danko Peutina. U sljedećem broju donosimo opširnu reportažu.

Foto Đani

Korizma

Na Pepelnicu ili Čistu srijedu, 17. veljače, u Katoličkoj Crkvi započela je korizma, četrdesetodnevna priprava za Uskrs. Osobitost je korizmenog vremena razmatranje Kristove muke, poglavito u pobožnosti Križnoga puta.

Raspored te pobožnosti u međugorskoj župi je:

Petak: Križni put na Križevcu u 14 sati, a u župnoj crkvi sv. Jakova iza večernje sv. Mise u 18 sati.

Nedjelja: prije pučke Mise, tj. u 10.30, i nakon večernje sv. Mise u 18 sati.

Zamoljavamo župljane i vjernike iz susjednih mjesta da za ispovijed ne čekaju Veliki tjedan, kako bi se izbjegle gužve.

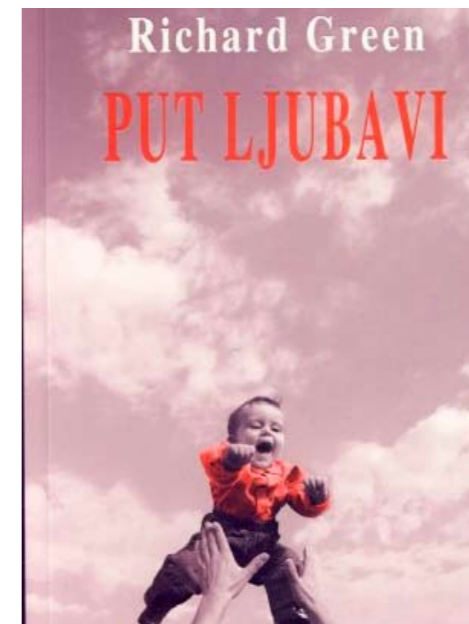
Cvjetnica ove godine pada na 28. ožujka. Tradicionalno, blagoslov grančica obaviti će se u 10.30, prije pučke Mise, na temeljima stare župne crkve. Nakon toga će se svećenici i vjernici u procesiji uputiti u župnu crkvu.

Richard Green „Put ljubavi“

Karizmatični evangelizacijski pisac Richard Green u svom romanu „Put ljubavi“ oduševljava nas zavidljivim iskustvom Božje ljubavi i milosrđa koje oprašta i podiže i najveće grješnike. Pruža nam predivna i snažna svjedočanstva obraćenja svojih likova.

U prvom dijelu romana Green nam prikazuje suvremeni svijet u kojem je užitek bog – kojemu su mnogi spremni žrtvovati sve, i dušu i tijelo. U drugom dijelu prikazuje obraćenje i svetost, posvećenost života ljubavi prema Bogu i bližnjima. Radnja prvog dijela odvija se u Vogueu i raskošnom francuskom dvorcu, a drugog dijela u američkom selu – prihvatilištu beskućnika.

Kao u Isusovoj prisposobi o Milosrdnom ocu, Jacob, glavni lik romana, ostavlja svoje roditelje, a s njima i kršćanske vrijednosti u kojima je odgojen i odlazi, u potrazi za tjelesnim, eroskim i estetskim užicima modnog fotografa, uvjeren da mu samo oni mogu pružiti smisao i radost života. Jacob je fotograf Voguea koji uživa u snimanju, tjelesnom posjedovanju i mijenjanju svojih fotomodela. Tko zna koliko bi njegov grješni život potrajao da u njega nije ušla Sara, u koju se, radi njezina zavidljivog izgleda, zaljubio. Ona u njegov život unosi snažan obrat. Svoju ljubav uvjetuje njegovim radikalnim promjenama. Od njega zahtijeva da napusti zanimanje modnog fotografa, koji žene ponižava na estetski i eroski predmet, uzimajući im ljudsku dušu, dostojanstvo ljudske osobno-

sti. Time nastaje zaplet napete i nepredvidive ljubavne drame. Primoran je birati između svoga dotadašnjeg hedonističkog „ja“ i ljubavi. Njegovo egoistično „ja“ mora umrijeti da bi mogao istinski ljubiti. U njemu se odvija dramatična borba između egoizma i ljubavi.

Sara je iznimno zgodna ljepotica, ali upravo to joj od rane mladosti nanosi velike teškoće i boli. Žrtva je stalne ljudske požude za njezinim tijelom i njezinom ljepotom. Ljudi vide samo njezino tijelo, ne zanima ih njezina duša, ne zanimaju ih njezine intelektualne i duhovne vrijednosti. Stoga mrzi ljudsku požudu i traži spas u radikalnoj duhovnosti, koju odmah zahtijeva i od Jacoba. Jacob

je prvo prihvaća, a onda odbija. Slijede i drugi dramatični obrati. Sara traži istinsku, cjelovitu ljubav. Od Jacoba očekuje da voli svu njezinu osobnost, a ne samo njezino tijelo i užitek koji mu pruža.

Za Jacobljevo potpuno obraćenje odlučujući je bio san u kojem je bolno doživio istinu o svom krajnjem egoizmu. Imao je zastrašujuće iskustvo paklenske muke. Osjetio se nepopravljivo, zauvijek, izgubljen. Bila je to njegova strašna noćna mora. Ali ta strašna muka bila je spasonosna. Jacob je osjetio nepodnošljivu hladnoću svoga egoizma u kojem hladnokrvno ostavlja svoju umiruću ranjenu majku. Buđenje iz tog sna donosi mu radost mogućnosti da ipak zauvijek ništa nije izgubljeno i da ima još uvijek mogućnost sve popraviti. Tada nakon mnogih godina odlazi roditeljima s ljubavlju obraćenog sina. S uskršnjom ljubavlju malenog djeteta u srcu budi majku iz dvadesetodnevnog kome. Od tada nastavlja svoj izvorni, kršćanski, život.

U prihvatilištu s roditeljima služi siromašnima i odbačenima. U kršćanskoj ljubavi pronalazi svoje istinsko „ja“. Nakon hedonističkih užitaka, uživa u Bogu ljubavi.

Tada slijedi jedno veliko radosno iznenađenje u njegovu životu.

Irena Petrinjak, vjeroučiteljica

Statistike za veljaču 2010.

Broj podijeljenih sv. pričesti:
25.000

Broj svećenika koncelebriranih:
623 (22 dnevno)

Više cvijeća, manje smeća

Župni ured i FRAMA Međugorje u subotu 27. veljače organizirali su akciju čišćenja pod nazivom „Više cvijeća, manje smeća“ u Međugorju, Bijakovcima, Šurmancima, Miletini i Vi-onici.

Cilj ovoga pothvata, na koji su bili pozvani svi, od najmlađih do najstarijih, prepoznali su mnogi župljani i tako učinili vlastiti okoliš ljepšim sebi i drugima. Akcija je, po lijepom i sunčanom vremenu, započela u 10 sati ujutro, te je do popodnevni sati prikupljeno više od petsto vreća sitnoga otpada.

Po završetku ovoga hvale vrijednog pothvata, organizirano je druženje svih sudionika po zaseocima. Organizatori ovom prigodom zahvaljuju svim sudionicima, osobito direktoru Komunalnoga poduzeća iz Čitluk Željku Dugandžiću i radnicima, nadajući se, nakon uspješnoga pothvata, da će u budućnosti ovakvih pozitivnih poticaja i ostvarenja biti još više.

Iz Majčina sela

Maškare i Pepelnica

Kao i svake godine, naš vrtić Sv. Mala Terezija revno slijedi narodne običaje i liturgijska vremena. Na pokladni utorak, 16. veljače 2010. organiziran je maskenbal: djeca su se družila kostimirana u svoje omiljene likove iz crtića ili životinje.

Već sutradan, 17. veljače 2010., na Čistu srijedu ili Pepelnicu, svi su se skrušeno skupili u kapelici gdje ih je fra Svetozar pokornički posipao pepelom po glavi.

Gostovanje dramske skupine „Čačkavalj“ iz Čapljine

U subotu, 13. veljače u povodu Valentinova, djecu iz Majčina sela izvelo je 14 učenika – članova ove skupine, koji pohađaju šesti razred osnovne škole. Voditeljica im je profesorica hrvatskog jezika Jasna Sušac. Cilj priredbe, kao i brojnih drugih humanitarnih priredaba koje su odigrali bio je „nasmijati i obradovati djecu u potrebi“ – kako objašnjava mali novinar ove skupine, Danijel Jelčić. U Majčinu selu gostovali su i u kolovozu 2009., kada su donijeli i veliku pomoć u hrani čapljinskog Crvenog križa. „Želimo nastupiti gdje god se ukaže dobra prigoda da nekome možemo izmamiti smijeh na licu!“ – kaže Danijel, a budući da su u Majčinu selu uvijek bili dobro primljeni i počašćeni, obećavaju nam pokazati još mnogo novih dobrih predstava.

(Tekst i fotografije Paula Tomić)

Nakon Međugorja, lakše mi je svjedočiti Božju ljubav

Časna sestra Margaret Burn, Irkinja koja pola stoljeća živi u Svetoj zemlji, niz je godina ravnateljica škole u Haifi koju pohađaju muslimanska i kršćanska djeca. U Međugorje je prvi put došla 2007. godine i otada, premda u godinama, nastoji dovesti što više hodočasnika. S njome smo se susreli za njezina prošlogodišnjeg boravka, kad se rado odazvala razgovoru za slušatelje Radiopostaje Mir i čitatelje Glasnika mira.

Priredila Huanita Dragičević

Sestro Margaret, predstavite se našim čitateljima.

Rođena sam u Irskoj, a od 1956. živim i djelujem u Svetoj zemlji, u Haifi, u školi časni sestara Nazarećanki. Mi služimo arapskoj zajednici, tako se danas nazivaju Arapi u Izraelu. To su zapravo Palestinci koji nisu napustili zemlju. U našoj školi – dječjem vrtiću, osnovnoj i srednjoj školi – imamo 1.560 djece. Skupa su i kršćani i muslimani i bahajci i druidi i drugi. Našu školu, posvećenu službenju arapskoj zajednici, smatraju veoma značajnom školom. Pripadnici arapske i židovske zajednice u Haifi žive veoma dobro jedni uz druge. Iako je 1948. mnogo Arapa napustilo svoju domovinu, neki su ostali živjeti uz Židove. Kad čujete da imamo nekih problema, riječ je o problemima koji se događaju na granicama.

Kako se dogodilo da ste iz Irske otišli u Svetu zemlju?

Kad sam imala osamnaest godina, odlučila sam poslušati glas u sebi i postati redovnicom, ali sam čekala znak od Gospodina, glas koji će mi reći gdje me on želi. Jednoga dana predstojnica časni sestara Nazarećanki došla je u Dublin, i kad nam je predstavila svoju zajednicu, duboko sam u svom srcu osjetila da je upravo to mjesto gdje me Gospodin želi. Premda je riječ o francuskoj kongregaciji, a ja nisam znala ni riječi francuskoga, ipak sam se bez dvojbe odlučila ući u tu zajednicu. Uskoro sam otišla u Pariz, gdje sam studirala francuski, a potom su me poslali u Svetu zemlju. U Svetu zemlju sam stigla 1956. i tu, izuzev osam godina koje sam provela na studijama, živim sve do danas. Većinu svog vremena proživjela sam u Haifi, a školom koju sam spomenula upravljam

od 1968. godine. Ukratko mogu kazati, volim ljude kojima služim.

Sestro Margaret, kad ste i na koji način čuli o Međugorju?

Davno sam čula za ukazanja u ovome mjestu, a u Međugorje sam prvi put došla 2007. Ispričat ću vam kako se to dogodilo: Dugo sam željela doći Kraljici Mira u Međugorje, a te se godine završila moja dužnost glavne savjetnice naše kongregacije i sestre iz Izraela, gdje imamo svoje četiri kuće, htjele su me darovati kartom za Međugorje. To se i ostvarilo pa se dogodilo da sam došla prvi put, a otada sam imala stalnu želju ponovno doći.

Dojmovi s Vašega prvog hodočašća?

Uvijek sam imala dubok duhovni život u Gospodinu, a ipak bih se usudila reći da je to moje hodočašće još i produbilo moj odnos prema Bogu, i dalo mi još veću snagu da živo svjedočim za svoga Gospodina. To je glavni razlog zašto sam više puta organizirala hodočašće u Međugorje učitelja škole u kojoj radim. To sam činila s razloga što se u Međugorje ne može doći a ne vratiti se nepromijenjen, i mislim da je to iznimno bitno upravo za učitelje koji u svom razredu svjedoče pred učenicima. Sljedeće hodočašće koje želim organizirati jest hodočašće za učenike moje škole, za petnaestogodišnjake koji u našoj školi trebaju ostati još tri godine. Oni će nakon Međugorja u školi svjedočiti taj novi, promijenjeni život.

Je li i na koji način Međugorje promijenilo Vaš život?

Ne bih rekla da ga je promijenilo, ali ga je svakako produbilo. Na prvom mjestu, pro-

dubio se moj odnos s Gospom, a ona je ta koja nas vodi još dubljem životu s njezinim Sinom. Nakon Međugorja lakše mi je svjedočiti za ljubav koja naš Bog jest.

Sestro Margaret, kako doživljavate poruku Kraljice Mira?

Kad razmišljam o mladim ljudima u Izraelu, a vjerojatno je tako i drugdje u svijetu, moram reći da oni izgledaju izgubljeno; imaju vjeru, ali je ta vjera nekako tradicionalna. Ono što im želim jest to da svatko od njih može osobno susresti Gospodina. Oni su tradicionalni vjernici, ali svakodnevno vidim da imaju duboku pobožnost prema Gospi i čini mi se da je to rješenje – da dođu ovdje i da se kroz taj susret s Gospom produbi i njihova vjera. Tako i razumijem Gospinu poruku iz Međugorja – to je poruka mladima. Tako sam Gospinu poruku razumjela i sebi osobno, tj. osobi zaduženoj za odgoj i obrazovanje mladih: poruku shvaćam zadatkom koji mi Gospa daje.

I na kraju, Vaša poruka ljudima, posebno nama koji živimo ovdje?

Najprije, zahvaljujem na vašoj jednostavnosti života koju svjedočite svima nama koji dolazimo u Međugorje. Ozračje koje ovdje vlada može se usporediti s ozračjem na Tiberu, tamo vlada isti ovakav duh. Živite Gospine poruke i ne dopustite da vas prevari duh svijeta. Vi ste vrlo važni. Nadam se da to uviđaju i oni koji kao hodočasnici dolaze u Međugorje.

(Prevela Anka Blažević)

„Oče, oprostite im, ne znaju što čine“

Međugorski vidioci tvrde da je u jednom ukazanju Gospa plačući rekla: „Zaboravili ste Bibliju“! Božja je riječ živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona u sebi, sama po sebi, ima snagu mijenjati nas.

Lidija Paris

Isus je Sin koji poznaje Božje srce

Isus je razapet. Na križ je prikovan Yesua ben Yosseph, tesar iz Nazareta, čudotvorac i učitelj. Zašto onda na križu piše INRI: Isus iz Nazareta, kralj židovski? (Mt 27,37; Mk 15,26; Lk 23,38; Iv 19,19) Što on to govori s križa? On moli: „Oče, oprostite im, ne znaju što čine“. Nije li on doista Krist-Pomazanik, Mesija, Sin Boga živoga? (Lk 2,26; 9,20; Mt 16,16; Mk 8,29) Mojsije je molio: „Oprostite krivnju ovome narodu“ (Br 14,19-20). Kralj Salomon je molio: „Oprostite svome narodu što je zgriješio protiv tebe“ (1 Kr 8,30-40; 2 Ljet 6,21-39). Daniel je molio: „Gospode, čuj! Gospode, oprostite!“ (Dn 9,17-19). I Jeremija je molio za narod, no Bog ga je pitao: Zašto bih oprostio? (Jr 5,7-12) Jeremija nije znao... Isus zna. Jeremija je bio tek prorok, Isus je Sin. On poznaje Božje srce, on zna da je to očinsko srce. To isto srce kuca u njegovim grudima. „Oče, oprostite im, ne znaju što čine“... (Lk 23,34).

Ne znamo što činimo... Kako je moguće da se narod neposredno po izlasku iz Egipta počeo klanjati zlatnomu teletu? (Izl 32) Kako je mnoštvo moglo tražiti slobodu za Barabu a smrt za Nazarećanina? (Mt 27,15-26) Kako su Ananija i Safira već u prvim danima Cr-

kve mogli pokušati prevariti apostole? (Dj 5) Kako smo mi, danas, koji redovito idemo u crkvu, kadri biti nepravedni, nepošteni, bludni, škrti, lakomi, lažljivi, zavidni...? Gledajući u vlastitu prošlost, koliko se puta zapitamo kako smo mogli učiniti ovo ili ono... Vrlo često tek mnogo, mnogo kasnije uvidimo da nam je netko učinio neko dobro... a nismo mu ni zahvalili ni uzvratili... Isus za nas nalazi ispriku: ne znamo što činimo...

Stari zakon i nova žrtva

„Ako ga unaprijed udobrostitim darovima, a onda se s njim suočim, možda će mi oprostiti“, razmišlja Jakov prije susreta s bratom (Post 32,21-22). Iako možda nismo svjesni da smo ikada čuli ove riječi, one djeluju iz naše podsvijesti i zato mislimo da je Isus na križu trebao udobrostiti razjarenoga Boga, uvrijeđeno Božje veličanstvo. „Ne znaju oni i ne razumiju: zaslijepljene su im oči pa ne vide, i srce pa ne shvaćaju“ (Iz 44,18). Još je jedna rečenica iz Staroga zavjeta duboko urezana u našu podsvijest. Kada se Bog, naime, prvi puta objavio Mojsiju, rekao je da je milosrdan i milostiv, da podnosi opačinu, grijeh i prijestup, ali da krivca ne ostavlja nekažnjena nego ka-

znjava opačinu otaca na djeci (Izl 34,5-8). Šokantne riječi. Kako ih shvatiti dok gledamo kako Isus visi na križu? Bog je odbio Abrahamovu žrtvu – ali je prikazao vlastitu (Post 22,1-18). Nije poslao nekoga da nas otkupi, otkupio nas je osobno, jer Isus kaže: „Ja i Otac jedno smo“ (Iv 10,30).

Ima još jedna strašna rečenica u Starome zavjetu. Levitski zakonik kaže: „Ako tko i ne znajući pogriješi i učini štogod što je Jahve zabranio, kriv je, pa neka snosi posljedice“ (Lev 5,17). Kada nam u životu sve krene po zlu, nadolazimo na buntovne misli: „Ti si me stvorio, nisam to od tebe tražio. Ti si mi dao slobodu izbora, nisam je tražio. Nisam od tebe tražio da za mene visiš na križu“... Isus može podnijeti čak i takve optužbe. On kaže: „Oče, oprostite im, ne znaju što čine“... To je Isusov odgovor na našu pobunu... To je Novi savez koji nadopunjuje i nadomješta stari Zakon... „Evo dolaze dani - riječ je Jahvina - kad ću s domom Izraelovim i s domom Judinim sklopiti Novi savez... Zakon ću svoj staviti u dušu njihovu i upisati ga u njihovo srce. I bit ću Bog njihov, a oni narod moj... jer ću oprostiti bezakonje njihovo i grijeha se njihovih ne ću više spominjati“ (Jr 31,31-34). „Bog u Kristu nama oprostite“ (Ef 4,32). Praštanje je plod ljubavi, kaže poruka od 25. siječnja 1996.

Bog plaća cijenu slobode koju je nama dao

Bog nam je dao slobodu da se od njega možemo odvratiti. Na križu on sam plaća cijenu te slobode koju je nama dao. Bog nas ne optužuje niti ne kažnjava što se od njega odvrćamo nego nas privlači konopcima ljubavi (Hoš 11,4). Naše otvrdnulo srce, naša tvrda šija (Izl 32,9; 33,3,5; 34,8; Pnz 9,6.13; 10,16; 31,27; Bar 2,20.32) tek će povremeno u trenucima milosti i svjetlosti uvidjeti to neizmjereno Božje milosrđe. „Neka vaša nada bude nada onim srcima koja nemaju Isusa“ (25. kolovoza 2008.).

► **nastavak sa 13. str.**

ne bi izgubio ništa od prizora koji se nudio: jedna predivna bijela medvjedica koju je slijedilo njezino mladunče silazila je s planine i kretala se prema moru. Jedan eskimski lovac koji je dospio u ove netaknute krajeve bio je primijetio životinju i čekao ju je sakriven iza jedne stijene. U trenutku kada je medvjedica mirna koraka stigla na domet njegova oružja, pala je pogođena metkom u glavu. Iznenadeno i izgubljeni medvjedić nije znao što bi sa sobom. I njega je pogodio metak, najprije u stražnju nogu. Vukući tu krvavu nogu, mali je uspio stići do mora i baciti se u njega. Lovac nije puštao svoj plijen, pa je i on dobio metak u glavu.

Pucnjevi udvostručeni jekom razbili su tisuću ovih nevinih prostora. Sav taj krajobraz iz snova zadržtao je od groze, dok je val smrti susjednoj planini nosio tragičnu vijest: čovjek je tu, ima krvi na snijegu. Zgrožen tim prizorom, Charcot više nije mogao gledati. Budući da je vidio da njegovi ljudi uživaju u tom događaju, doviknuo im je grubim, suhim glasom: „Zabranjujem da itko s ovoga broda sudjeluje u ovom pokolju.“ Još se jedan bijeli medvjed, naime, spuštao niz planinu...

Sišavši u kabinu, Charcot je žurno zapisao u svoj dnevnik: „Ne znam je li itko od naših ljudi shvatio, ali u sličnim se situacijama probudi sve ono okrutno u ljudskoj prirodi; te su jadne životinje bile tako sretno, predivne i pune ljubavi. Stiže još jedna, vjerojatno otac. I on će vjerojatno proći na isti način jer su ovi eskimi iznenađujuće spretni... muka mi je od ovog strahovitog prizora...“ U Charcotovim očima to nije bio prizor lova, nego pokolj. Najgore od svega bilo mu je to što njegovi ljudi u tome uživaju. Vidio je da se u tom užitku budi *sva okrutnost ljudske prirode*. Ti su ljudi sigurno mislili da su vrlo civilizirani, humani, čak i dobri kršćani. Charcot je vidio dalje: u dubinama svakog čovjeka skriva se okrutnost. Iz tih dubina, ako se probude, izlaze sva krvoprolića. Bila je 1936. godina. Tri godine kasnije izbio je Drugi svjetski rat, koji je tu okrutnost pustio s lanca i čovječanstvo bacio u smrtonosno ludilo.

Franjo je znao pripitomiti svoju vlastitu agresivnost

Nema poštovanja ljudskoga života bez duboke preobrazbe ljudskoga srca. Ta se preobrazba može dogoditi samo kroz veliko otvaranje blagosti Stvoritelja prema njegovom cjelokupnom djelu. Ljudsko bratstvo, istinsko i trajno, bez ikakvog isključivanja, pretpostavlja ljubav prema životu po koje-

Snimila Lidija Paris

mu sudjelujemo u božanskoj ekstazi pred svakim pojedinim stvorom: „I vidje Bog da je dobro“. U zajedništvu s tom ekstazom čovjek se humanizira i u sebi ostvaruje sliku Božju. Na dugom putu čovječanstva prema svojem konačnom ostvarenju, Franjo Asiški – i zajedno s njime svi oni „koji su u srcu sačuvali kutak nježnosti prema svim stvorenjima“ – predstavljaju prethodnike. Oni su shvatili smisao stvaralačke riječi: „Napunite zemlju i sebi je podložite...“ Shvatili su je u svjetlu evanđeoske riječi: „Blago krotkima, oni će baštiniti zemlju.“

Franjo Asiški u početku nije bio primjer blagosti. Ambicije su ga odvele u rat: za njega je rat bio put prema slavi. No, susreo je Krista. I konačno, ako se svemir u njegovim očima preobrazio, to je zato što se njegovo srce otvorilo velikoj Božjoj blagosti. Franjo je znao pripitomiti svoju vlastitu agresivnost. Obratio je vuka, tog vuka koji ne trči samo šumama, nego se skriva u svakome od nas. Krvoločni vuk postao je bratsko stvorenje. Ta borbena i okrutna snaga preobrazila se u energiju ljubavi, u stvaralačku snagu zajedništva među bićima. Maurice Zundel piše: „Ako mi imamo svoje tjelesne i biološke korijene u svemiru, svemir sa svoje strane ima svoje duhovno korijenje u nama.“ U ljudskom se srcu događa velika preobrazba svijeta, obraćenje naših agresivnih životnih snaga u energiju ljubavi i svjetlosti. U ljudskom srcu svemir dostiže slobodu djece Božje kada se srce otvori blagosti Stvoritelja.

Uspjeh Franje Asiškoga nije njegov Red, nego čovjek koji je on sam postao

Jedinstvo svega stvorenoga koje Franjo slavi u znaku univerzalnoga bratstva, taj isti Franjo otkriva i razmatra i sa stajališta intimnog postojanja, novog postanka koji se događa u ljudskom srcu koje počinje gorjeti ljubavlju samoga Stvoritelja prema njegovom djelu. Ovdje se u potpunosti potvrđuje ono što Henri Bergson piše o dobrom čovjeku: „Veliki dobri ljudi, napose oni čiji je inventivni i jednostavni heroizam otvorio nove putove krjepostima, su oni koji objavljuju metafizičku istinu. Iako se nalaze na vrhuncu evolucije, oni su najbliže počecima, i našim očima omogućuju vidjeti poticaj koji dolazi iz najdubljih dubina. Ako želimo intuicijom prodrijeti sve do samog početka života, promatrajmo ih pažljivo, pokušajmo osjetiti što oni osjećaju. Da bismo otkrili tajnu dubina, katkada treba gledati prema vrhuncima. Vatra koja se nalazi u središtu zemlje pojavljuje se samo na vrhuncima vulkana.“ Dobar čovjek u svojem biću kuša evanđeosko blaženstvo: „Blago krotkima, oni će baštiniti zemlju.“ Oni je već posjeduju, jer je blagost koja ih nosi sjedinjena sa stvaralačkim elanom.

Uspjeh Franje Asiškoga nije njegov Red. Njegov je uspjeh čovjek koji je on sam postao: čovjek neizmjerne srca koji se povezao sa stvaralačkom ljubavlju; veličanstven čovjek, kraljevski, sunčani, slika Božja, božanska kontemplacija sedmoga dana čija nazočnost u svijetu predstavlja „izraz nazočnosti samoga Boga koji se u svakom trenutku daje svim bićima“.

Pierre Teilhard de Chardin postavio si je pitanje: „Kakav će biti idealni kršćanin, kršćanin koji je istodobno nov i star, koji će u svojoj duši riješiti problem vitalne ravnoteže, po kojemu će se sav životni sok svijeta usmjeriti prema Božanskomu Trojstvu? U knjizi *La Messe sur le monde* napisao je: „Tko bude strastveno ljubio Isusa skrivenog u snagama po kojima zemlja raste, zemlja će ga majčinski uzeti u svoje orijaške ruke i omogućiti će mu kontemplaciju Božjega lica.“ Čini mi se da je Franjo Asiški ostvario taj ideal. U svojoj nazočnosti svijetu on pomiruje nadnaravni polet kršćanstva i kozmičko oduševljenje. On to čini na krajnje jednostavan način: nalazeći u Kristu blagost Stvoritelja.

Izvadci iz: ÉLOI LECLERC, *Sunce izlazi nad Asizom*, prijevod Lidija Paris, naklada Teovizija

Izvukao sam se iz ralja zla

Sjedio je nasuprot mene blijed i još uvijek umoran od svoga životnog hoda. Trebao se predstaviti, kako je to običaj na dolasku u naš klub liječenih alkoholičara. Josip je započeo, vidljivo uzbuđen, tiho pričati svoju životnu priču. Cijela se skupina pretvorila u uho. Među nama čovjek proljeva „staro vino“ da bi ulio „novo vino u nove mješine“. Slušajući, srcem sam ga pratila korak po korak tom njegovom životnom stazom. Na kraju, svi smo shvatili da mu je otešćalo srce odahnulo i duša našla svoj put... Nakon sastanka smo se razišli. Vratio se u zajednicu Milosrdni Otac kao njezin sin...

s. Lidija Glavaš

Njegova ispovijed nije mi dala mira. Cijeli tjedan, do ponovnog susreta, razmišljala sam o tom mladom čovjeku. A onda, na novom susretu, bila sam slobodna to mu kazati. Pogledao me je blago, s osmiješkom širokim poput njegove rodne Slavonije. Razumjela sam da je shvatio moju dobronamjernost. Na kraju mu rekoh kako ponegdje nešto i napišem, pa možda i njegova istinita životna priča može drugima pomoći da nađu pravi put. Tako je i započelo. Josip mi je dao svoje dirljivo svjedočanstvo.

Počinjem shvaćati da sam učinio mnogo loših stvari

Tog sam jutra krenuo na posao kao i obično nakon neprospavane noći. Pri odlasku sam pogledao majku kako sprema dvorište. Htio sam joj nešto reći, ali nisam znao što. Samo sam je promatrao kako radi odupirući se na drveni štap. Stotinu je misli kroz mene prošlo. Nadao sam se da ću i taj dan privesti kraju prije, evo prije nego što je počeo.

Na putu do posla zastajem na trenutak i činim što sam u posljednjih mjesec dana često činio. Uzimam mobitel i zovem znanca u namjeri da posudim novac koji mi je trebao da bih vratio ljudima kako sam obećao. Nisam uspio, jer čovjek je bio na njivi i sijao pšenicu. Ništa zato, mislio sam, do radnje ću nešto smisliti. Dolazim na posao i teška srca otključavam radnju. Uostalom, iz dana u dan sve sam teže podnosio rad u trgovini, razgovor s ljudima... Svjestan da toga dana barem curama u kladionici moram vratiti novac, odlučio sam otići u potragu za njim preko granice, kod starih znanaca. Tako ostavljam službeni auto pred radnjom, a ključeve od radnje dajem susjedi objašnjavajući joj da će, ako zakasnim na posao, doći netko drugi zamijeniti me. To je bila jedna od posljednjih laži koju sam izrekao opet u namjeri da govorim istinu. Lagano odlazim preko mosta tra-

Snimila Lidija Paris

žeći osobe od kojih bih posudio novac. Staroga znanca ne nalazim. Odlazim kod kolege i saznajem da je na suđenju. Ponovno zovem onoga prvog i govorim da mi je pitanje smrti i života, ali čovjek ne nasjeda. I ja ostajem drhteći na toplom jutarnjem zraku. Zovem radnog kolegu da me zamijeni na poslu, sve u nadi da ću nabaviti novac. U tom trenutku zvoni mi mobitel. Direktor me zove. Nemam snage da mu se javim i hvata me neobjašnjivi strah. Počinjem shvaćati da sam učinio mnogo loših stvari prema poduzeću, prema kolegama, prema prijateljima, ali najviše prema majci i bratu. Uzimam bočicu otrova u namjeri da ga popijem. Nailazi policija i ja počinjem bježati od svih. Baš od svih... od Boga, od pravde, od prijatelja, od obitelji, a najviše od sebe. Počinje moje ubijanje...

Obuzimao me sve veći strah

Sjedam u autobus i izlazim na prvoj postaji, opet tražeći način da se nekako dočepam novca, ali strah i tjeskoba tjeraju me natrag i bježim prvim autobusom prema jugu... Prema jugu, prema jugu, misli me tjeraju. Stižem u Mostar, u grad u kojem sam prije dvadeset godina bio po drugom poslu. Te noći, jer sam imao nešto malo novca, prespavao sam u pansionu. Nisam znao kako i kamo dalje. Obišao sam više kafića s namjekom da tražim posao, ali moja usta nisu mogla prozboriti ni riječi. Bojao sam se. Samo sam zamišljeno popio kavu i izišao vani. Počeo me obuzimati sve veći strah. Razmišljao sam, ako se ubijem, kako će to moji preživjeti, jer uz novčane dugove koje sam stvorio ubit ću ih i psihički. Stoga odlučujem u petak otići u bolnicu na Bijeli brijeg, na odjel za dijalizu, tražeći nekog liječnika s kojim bih popričao o prodaji bubrega. Mislio sam, to bi bio način da vratim sve te dugove. Nisam uspio. Izlazim iz bolnice praćen podsmijehom osoblja jer su, očito, naviknuli na ovakve priče... Odlazim u bolnicu kod Južnog logora,

ali bez uspjeha jer oni nemaju odjel za dijalizu. Taksisti mi govore da je to moguće samo u stranim zemljama. Noć se približila. Kiša ne prestaje padati. U stijenama podno Veleži nalazim prenoćište. Cijelu noć me progone misli, savjest me muči. Ni djevojka ne zna gdje sam... barem da mi se vratila da mi oživi nadu u život... A majka! Kako će njezino srce ovo izdržati?! Unatoč svemu, ujutro idem dalje, idem u smrt. Najednom mi je sinula misao: Bože, ako sam sve u životu učinio loše, sve prokockao, želim barem poslije smrti nekome pomoći. Nakon smrti želim nekome dati svoje organe. Zato ponovno odlazim u bolnicu da mi daju karticu donatora organa nakon smrti, lažući im da zapravo dajem bubreg svom prijatelju. Postao sam im sumnjiv, te bježim. Poslije toga dolazim do dviju crkava tražeći nekog svećenika, ali sve je zatvoreno. Zvonim. Nitko mi ne otvara. Odlazim na Velež s namjekom da dokončan svoj život. Na putu susrećem jednu ženu s djetetom. Beru neko bilje. Osjetio sam kako sam im sumnjiv. Sjednem u jednoj zavjetrini i cijeli mi život dođe pred oči, sve što sam radio i mislio... Nemam mira. A on, MIR, samo od Boga dolazi. Opet se dajem u neku vrstu bijega od sebe i svojih nauma. Susrećem neke izbjeglice koji osuđuju političare zbog rata, oni uživaju i prije i poslije rata, kako vele, a mi smo ostali bez igdje išta.

Upitah barbu Matana, dok je čekao nekog od svećenika, što ga drži na životu kad je izgubio i obitelj i imanje. On mi uvjerljivo reče: BOG! To mi vrati nadu u život. U meni se rodi odluka da se vratim tamo odakle sam i pošao.

Pred smjerokazom: Međugorje

Uistinu, polazim pješke. Imao sam samo pet kuna. U trgovini za pecivo trgovkinja ne htjede uzeti kune. U drugoj do nje, trgovac mi ne htjede naplatiti sendvič i još me pita kako mi može pomoći. Ja se sjetih svoga darivanja, ali tuđeg bogatstva. Dovoljno to bijaše da me vrati u misli i strah mi satri dušu... U Neretvu, u Neretvu... čujem glas u sebi. Oproštajno pismo je bilo uz mene s namjekom da ga ostavim na mostu. Zastao sam i gledao tu lijepu rijeku. A mnoštvo ljudi u šetnji, čujem pošalice, lijepa dobacivanja, smijeh... turisti obilaze Stari most... Prava mostarska subotnja večer. Podsjetila me je na one večeri kad sam kao vojnik šetao ovim mostarskim ulicama. Uzeh mobitel i pročitah još jednom poruku koju sam napisao bratu onoga jutra kad sam otišao, kako mu rekoh, zauvijek: „Brate, ne dopusti da moj grijeh okalja ugled naše obitelji. Molim te, brate, otiđi kod direktora firme i reci da će mu se sve nadoknaditi i molim te, reci

Nisam znao ni kamo, ni kuda idem. Ali sada znam da, uz Božju pomoć, imam snage boriti se i učiniti život dostojanstvenim. A sve to ne bih mogao da nije bilo čovjeka svećenika kojega mi je sam Bog stavio na put da me izvuče iz ralja zla. Uistinu, nisam siguran da bih bio među živima da mi te večeri Bog nije poslao fra Svetozara Kraljevića.

N. N. da mu dugujem toliko i toliko mu vrati. M. M. dugujem toliko i toliko mu vrati. Brate moj, ja odlazim zauvijek, a ti, molim te, vrati ljudima i firmi taj novac, jer kad prodaš zemlju i strojeve ostat će i tebi dovoljno za život. Samo te molim, brate, za kraj zatraži u moje ime oprost od majke i čuvaj je, brate moj.“ Ponovno u meni provri želja za životom, novim životom i povratkom kući. Ali ne bijaše teretnog vlaka da bih se mogao nekako uvući i da me nitko ne zapazi. Te večeri sklonište nađoh na jednom kartonu u malom tunelu blizu kolodvora. Ujutro pođoh bez cilja. I gle, nađoh na ulici pet maraka. Popio sam kavu. Ostale su mi dvije marke i ja sam brzo stigao do kladionice... A onda opet strah. Muči me savjest zbog toga i ponovno razmišljam o prodaji svoga bubrega. Ali nitko moj bubreg ne treba...

Lutao sam sa svojim crnim mislima. Na raskrižju puta ugledah smjerokaz: Široki Brijeg, Međugorje. Provreše mi sjećanja kako sam kao dijete, a i poslije, išao Gospi u naše malo svetište. Ipak, rat je ostavio svoje breme u mom srcu. Sve sam drukčije gledao, prosuđivao i osuđivao. Rekoh sebi: Pa tko mi još može pomoći u životu, ako ne Gospa?! Istina, čitao sam o ozdravljenjima u Međugorju, što mi dade nadu da odmah pođem tamo. Znam da Presvetu Djevicu nisam godinama štovao, čak sam je u društvu i prezirao.

Bog mi je na put poslao svećenika

Pođoh prema Međugorju. Kakvih iskustvenja na tom putu! Provalije, jedna za dru-

gom, zvale su me da u njima dokončam svoj život. Ali to bijaše samo kratkotrajna želja. Već je pala noć i ja stigoh u međugorsku crkvu. Pao sam na koljena i ostao dugo kod Gospina kipa. Vidjeh dvojicu svećenika kako u tišini mole. Premda sam bio izgubljen, nitko me nije primijetio. Svoje sam suze ostavio kod Gospina kipa. Bijaše mnogo stranaca, jedva da sam čuo ponekoga da govori hrvatski. U jednom času, dok sam sjedio vani na klupi skrupčan od svoga straha i neizvjesnosti, naišao je svećenik. Zamolim ga za ispovijed. Bilo je kasno, ali on me je primio. Tada izvadih bočicu s otrovom iz džepa i rekoh mu: „Ovo mi više ne će trebati, odlučio sam živjeti“. Prije ispovijedi počeo sam mu govoriti o sebi, a on me upita znaju li moji gdje sam. Kako mu rekoh da ne znaju, on izvadi mobitel i nazva moga brata da mu kaže da sam u Međugorju, i da sam dobro. Nisam imao snage razgovarati s bratom. Nakon ispovijedi svećenik me je pitao kamo ću te noći. Opet sam lagao rekavši da idem kod prijatelja liječnika u Split i da će mi on naći posao. To je prvo čega sam se sjetio. Svećenik mi je ponudio novac za put. „Ne, hvala! Stopirat ću do Splita“, rekoh. Savjetovao mi je da tu negdje prespavam, što sam i prihvatio. Kako sam bio neuravno obučan, čak i bez rublja, svećenik mi je donio potrebno i odjenio me. Bijaše to nakon nutarnjeg umivanja...

Ujutro je završila sveta Misa i svećenik mi je donio sendviče za put, kako mi je sinoć i obećao. Onda me još jednom upita kamo ću. Ja opet: „Za Split!“ Potom me pozvao u župni ured na razgovor. Kad smo sjeli, on me, uzdahnuvši, upita: „Zašto si to učinio?“ Šutio sam. I ponovno me pita kamo idem, a ja opet rekoh da ću u Split. Očinski me primi za ruku i savjetovao me da ne idem jer sam umoran, da se malo odmorim, a kod kuće su svi ljudi zbog toga što sam učinio. Zatim kaže: „Najbolje bi tebi bilo da ovdje ostaneš petnaestak dana. Kod nas ima jedna zajednica momaka koji se liječe od ovisnosti od droga ali i od alkohola i kocke...“ I ništa više nije rekao. Blago se nasmijao dajući mi broj svoga mobitela i otišao. Nisam znao ni kamo, ni kuda idem. Ali sada znam da, uz Božju pomoć, imam snage boriti se i učiniti život dostojanstvenim. A sve to ne bih mogao da nije bilo čovjeka svećenika kojega mi je sam Bog stavio na put da me izvuče iz ralja zla. Uistinu, nisam siguran da bih bio među živima da mi te večeri Bog nije poslao fra Svetozara Kraljevića.

Josip je okončao jedan dio svoje životne priče. Danas, pod okriljem Kraljice Mira, izdavlja svoje bolesne navike i putove.

Božja pitanja čovjeku Zar je Bogu išta nemoguće?

fra Iko Skoko

Bog je obradovao Abrahama obećanjem da će mu žena Sara u podmakloj dobi roditi sina, što je prirodno nemoguće. Reče mu: „Vratit ću se k tebi kad isteče vrijeme trudnoće; a tvoja žena Sara imat će sina.“ (Post 18,10) Sara je kriomice slušala dijalog između Boga i svoga supruga. Smijala se Božjem obećanju, jer je smatrala da je protuprirodno roditi u starosti: „Iza njega, na ulazu u šator, Sara je prisluškivala. Abraham i Sara bijahu u odmakloj dobi, ostarjeli. U Sare bijaše prestalo što biva u žena. Zato se u sebi Sara smijala i govorila: 'Pošto sam uvenula, sad da spoznam nasladu? A još mi je i gospodar star!' Onda Jahve upita Abrahama: 'A zašto se Sara smijala i govorila: Kako ću rod roditi ja starica? Zar je Jahvi išta nemoguće? Navratit ću se k tebi kad isteče vrijeme trudnoće: Sara će imati sina.'“ (Post 18, 11-14)

Mnoge religije pridaju Bogu svojstvo svemoći. Bog za sebe u Bibliji kaže da je svemoguć: „Zar je Jahvi išta nemoguće?“ (Post 18,14) Prva rečenica u Apostolskom vjerovanju glasi: „Vjerujem u Boga, Oca svemogućeg, Stvoritelja neba i zemlje“. Teolozi kažu da taj obrazac ukazuje na tri strane svemogućnosti pravoga Boga: 1. ona je sveobuhvatna, jer je Bog sve stvorio (Post 1,1, Iv 1,3); 2. puna je ljubavi, jer je Bog Otac koji je na nebesima (Mt 6,9); 3. otajstvena je, jer samo je vjera može razlučiti u njezinim na mahove obeshrabrujućim očitovanjima i otvoriti se njezinu spasičkom zahvatu (1Kor 1,18; 2 Kor 12,9, i sl.) (Rječnik biblijske teologije, str. 570.).

U Katekizmu Katoličke Crkve kaže se: „Od svih božanskih svojstava samo se Božja svemoć spominje u Vjerovanju: ispovijedati je od velike je važnosti za naš život. Vjerujemo da je Božja svemoć *sveopća*, jer Bog je sve stvorio, svime upravlja i može sve; ona je u *ljubavi* jer Bog je naš Otac; ona je *tajanstvena* jer se samo vjerom može spoznati kada se očituje 'u slabosti'“ (2 Kor 12,9). (KKC 268).

Božja se svemoć očituje kroz povijest spasenja. Punina Svemogućeg očitovala se u Isusu Kristu. Svemoguć i naš poziva, kao što je pozvao Abrahama i Saru i mnoge druge kroz povijest, na suradnju!

Isuse, vi ste na čekanju

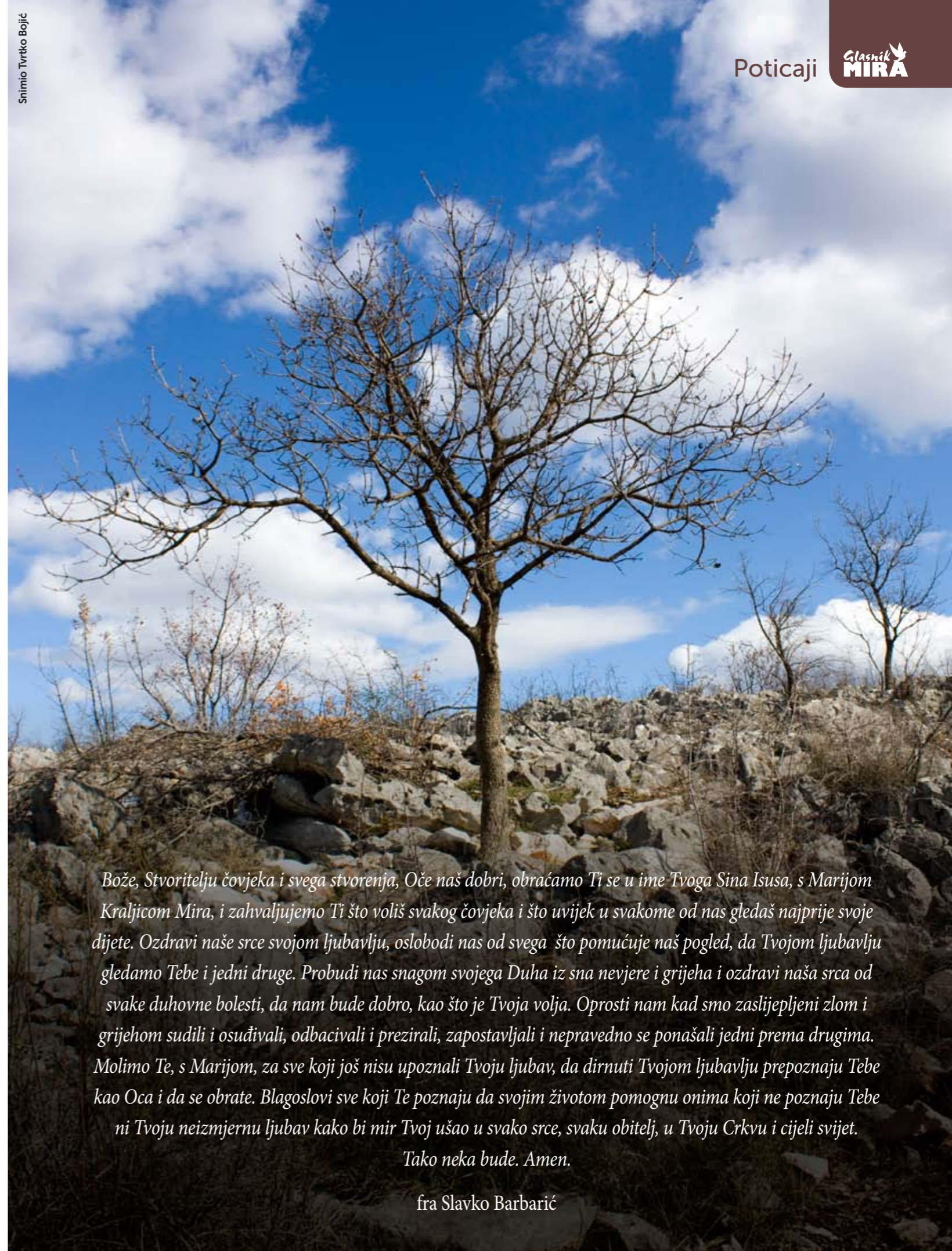
fra Mario Knežević

Prvo Isusovo čudo, na svadbi u Kani Galilejskoj, po mnogo je čemu jezgrovito. Isus je svojim dolaskom zasigurno mnoge uzvanike iznenadio jer, kako to zemaljska logika nameće, nisu se nadali da bi on došao na svadbu i bio dio svjetovnog slavlja, pjevanja, plesa i čašćenja. Ljudi su u svojim glavama Isusa već pozicionirali i stavili u granice. Tako možemo zamisliti kako su se uzvanici međusobno gurali uz upit i konstataciju: Što će ovaj ovdje? Tako su se uzvanici čudili njegovoj prisutnosti, uz ozbiljno mišljenje kako mu na svadbi nije mjesto.

No, situacija se samo za nekoliko sati ključno promijenila. Usred slavlja mladenci i domaćini došli su u veliku nepriliku i prijetio je svadbeni fijasko. Izlaz iz te neugodne situacije trebao je netko naći. U tom trenutku oči bijahu uprte samo u jednoga uzvanika, ito onog uzvanika kojega su do tada s čuđenjem i osudom gledali na slavlju. U ime zbudjenih mladenaca, Isusova majka Marija uzima posredničku ulogu. Ona prilazi Isusu i kaže: „Vina nemaju“ (Iv 2,3). Marija tako, zapravo, ispovijeda svoju vjeru. Ona zna tko je kadar pomoći čovjeku u nevolji. S mnogo vjere Marija ide od Isusa zaiskati pomoć. Isus se nije oglušio na nevolju ugroženih i na majčinu zamolbu. Marijina vjera bila je kao predokus vjere onih koji su trebali ispasti „ludi“ kako bi se dogodilo čudo. Jer, istini za volju, nije baš bilo zgodno uzeti vodu i

pred prisutnima je ulijevati u vrčeve, s mišlju da će to postati najboljim vinom. Taj rizik srama poslužitelji su ipak prihvatili. Očito su bili vjerom vođeni. Njihov čin izvršavanja nemogućega duboka je poruka da ono što vjerom u Isusa činimo ne može biti ni ludo ni nemoguće. Treba prihvatiti rizik srama od ovoga svijeta kako bismo imali nebeske plodove i zadovoljštinu duhovnu. Tako je Isus preko poslušnika i izvršitelja njegove riječi učinio čudo koje je lišilo nevolje mladence u njihovom radosnom trenutku.

Iz ove slike, čuda i ambijenta zaključiti nam je sljedeće: Isus od početnoga suviška u društvu postaje najtraženijim dobričkom večeri. Nakon čuđenja njegovu dolasku na svadbu, počelo je čuđenje njegovu silnom djelu. Sustolnici su na početku slavlja pitali što će ovaj ovdje, a poslije su klicali: Hvala Bogu da se ovaj ovdje zatekao. Stavljati Bogu granice ne ide. Svako je mjesto pogodno za Isusa. I danas se želi Isusa, pa i njegove propovjednike – pastire, ograničiti u djelovanju. Tako se stječe dojam da su nam svećenici i duhovnici smetnja dok mi imamo svoja slavlja, planove i užitke. No, kad zapadnemo u životne nevolje, naše oči traže utjehu, savjet, molitvu. To je svijet, slikovito rečeno, u kojem je Bog na čekanju, „standby“. Nužno je mijenjati takav odnos jer nam Bog i Marijin zagovor trebaju 24 sata dnevno. To je vjera i stav u kojem Bog u našim životnim situacijama nikada nije uljez.

Bože, Stvoritelju čovjeka i svega stvorenja, Oče naš dobri, obraćamo Ti se u ime Tvoga Sina Isusa, s Marijom Kraljicom Mira, i zahvaljujemo Ti što voliš svakog čovjeka i što uvijek u svakome od nas gledaš najprije svoje dijete. Ozdravi naše srce svojom ljubavlju, oslobodi nas od svega što pomućuje naš pogled, da Tvojom ljubavlju gledamo Tebe i jedni druge. Probudi nas snagom svojega Duha iz sna nevjere i grijeha i ozdravi naša srca od svake duhovne bolesti, da nam bude dobro, kao što je Tvoja volja. Oprosti nam kad smo zaslijepili zlom i grijehom sudili i osuđivali, odbacivali i prezirali, zapostavljali i nepravедno se ponašali jedni prema drugima. Molimo Te, s Marijom, za sve koji još nisu upoznali Tvoju ljubav, da dirnuti Tvojom ljubavlju prepoznaju Tebe kao Oca i da se obrate. Blagoslovi sve koji Te poznaju da svojim životom pomognu onima koji ne poznaju Tebe ni Tvoju neizmjernu ljubav kako bi mir Tvoj ušao u svako srce, svaku obitelj, u Tvoju Crkvu i cijeli svijet.

Tako neka bude. Amen.

fra Slavko Barbarić

Gospa od Džungle (Venezuela)

Coromoto, poglavica plemena Cospes, išao je sa svojom ženom uz potočić Guanare. U jednom se trenutku na vodi pojavila prelijepa Gospođa s djetetom u naručju koje je zračilo svjetlošću. Coromoto i njegova žena ostali su zapanjeni onim što su vidjeli, ali Gospođa ih je, smiješeći se, ohrabivala, govoreći njihovim materinskim jezikom. „Izidi iz šume“, govorila je Coromotu, „i idi tamo gdje bijelci stanuju primiti vodu na glavu da tako možeš ići u nebo.“

Priredio fra Karlo Lovrić

Gospino svetište Coromoto, prozvano *Lurdom Južne Amerike*, privuklo je našu pozornost i zbog vremena kad je nastalo i zbog osoba koje su povezane s ovim svetištem.

Najprije ćemo, da bi se neke stvari mogle lakše razumjeti, nešto o Venezueli, zemlji na sjeveru Južne Amerike, na obali Karipskoga mora. Na zapadu graniči s Kolumbijom, a na istoku s Gvajanomom. Na Andama joj nadmor-

ska visina doseže 5.007 m (Bolívarov vrh). Venezuela je poznata i po najvećem slapu, onom na rijeci Orinoca, zvanom Andeoski slap (pad vode 979 m). U Venezueli je god. 1522. osnovana jedna od prvih španjolskih naseobina u Južnoj Americi. Godine 1811., pod vodstvom Simona Bolívara, oslobođena je od Španjolaca. Sastoji se od 23 države i jednoga federalnog distrikta. Stanovnici su podrijetlom Španjolci, Indijanci, Afrikanci, Talijani, Portugalci, Arapi, Nijemci. Ima i Hrvata. Poznati su Mladen Beg (književnik), Luis Lukšić (slikar i pjesnik), a najpoznatiji među njima je Zdravko Sančević, znanstvenik, diplomat, javni radnik i profesor, koji je 1945. pobjegao sa svojim roditeljima iz rodnog Teslića. Godine 1991. vratio se u Domočinu i u ratnoj vladi Hrvatske bio ministar za iseljeničtvo. Govorni jezik je španjolski, a govore se i mnogi indijanski jezici. Većina pučanstva, 96 posto, su rimokatolici.

Guanare je mjesto 360 km jugozapadno od Caracasa (oko 3 milijuna stanovnika), glavnoga grada Venezuele. U ovome dalekom i osamljenom mjestu ukazala se Gospa god. 1652. indijanskom poglavici Coromotu. Na mjestu ukazanja ostala je mala pergamenta s Marijanim likom. Ovdje je sagrađeno veliko svetište posvećeno „Gospođi od Džungle“, gdje se mogu naći svjedočanstva čudesnih ozdravljenja i čudesa koja su povezana uz štovanje one koju katolici Južne Amerike smatraju „Lurdom Venezuele“. Jedan od ovih događaja tiče se upravo izgradnje toga svetišta. Njegova je gradnja trajala oko 20 godina i bila je vrlo mučna. Jednoga dana dok se ubrzano radilo našli su se u velikoj opasnosti radnici na gradilištu. Neočekivano se slomila dizalica i padala je na glave radnicima, ali se na zaziv Gospe od Coromota zaustavila u zraku, iako je po svim fizičkim zakonima trebala pasti po njima. Svi su u isti mah zahvaljivali Gospi i to su smatrali njezinim čudom.

Nužno je u ovoj priči vratiti se u prošlost, vidjeti povijest nastanka „Gospođi od Džungle“,

kako je nazvana Gospa od Coromota, koja je 1942. voljom pape Pija XII. proglašena nebeskom zaštitnicom Venezuele. Zanimljiva je ta povijest i ona uvršćuje svetište Coromoto među najzanimljivije destinacije hodočasnika i turista, iako ono nije na glasu kao ono u Lurdu (Francuska), Fatimi (Portugal), Guadalupeu (Meksiko) ili u novije vrijeme u Međugorju (BiH).

Čudesna povijest „Gospođi od Džungle“

Guanare je sagrađio 1591. jedan španjolski kapetan na prostoru Sierre Nevade de Merida. Trebalo je, ipak, uvjeriti Indijance koji su navikli živjeti slobodno da iziđu iz šume i obrađuju zemlju, što je bio težak poduhvat. Pleme Cospes za bijeloga čovjeka nije željelo ni čuti, radije se krilo po brdima. Desećecima se o njima nije ništa čulo, sve dok se nije 1652. nešto posebno dogodilo.

Coromoto, poglavica plemena, išao je sa svojom ženom uz potočić Guanare. U tom se trenutku na vodi pojavila prelijepa Gospođa s djetetom u naručju koje je zračilo svjetlošću. Coromoto i njegova žena ostali su zapanjeni onim što su vidjeli, ali Gospođa ih je, smiješeći se, ohrabivala govoreći njihovim materinskim jezikom. „Izidi iz šume“, govorila je Coromotu, „i idi tamo gdje bijelci stanuju da primiš vodu na glavu i da možeš tako ići u nebo.“ Ove riječi izgovorila je Gospa tako blago i ugodno.

Idućeg ljeta, kad je španjolski ratar Juan Sanchez došao s one strane rijeke, Indijancu mu je ispričao kako se prije godinu dana pojavila jedna lijepa Gospođa i naredila mu da cijelo njegovo pleme primi vodu na glavu (da se krsti).

Poslije nekoliko lekcija iz katekizma, svi su Indijanci, osim poglavice, bili kršteni; on je zalio za životom u šumi i nije želio mijenjati svoj dotadašnji način življenja. Mislio je kako bijeli čovjek ne može zapovjediti poslušnost jednom indijanskom poglavici.

Stanovnici Venezuele veoma su vezani uz ovo sveto mjesto. Coromoto je svetište gdje se križaju povijesti nade, ozdravljenja i posebna čudesa. Na stotine se čudesa pripisuje ovome „Lurdu Latinske Amerike“.

Uvečer 8. rujna 1652., bila je subota, novoobraćeni Indijanci molili su se Gospi. Španjolac Juan Sanchez ipak je pozvao Coromota da se krsti, ali je poglavica, veoma ozlojeđen, otišao i zatvorio se u svoju slamnatu kolibu. Pošli su s njime njegova žena, njegova nevjesta i dvanaestogodišnji nećak. Prošlo je jedva nekoliko trenutaka, a siromašnu kolibu obasjalo je svjetlo. Na ulazu je stajala prelijepa Gospođa, sjajna poput sunčane zrake u po bijela dana. Coromoto je pomislio da je Gospođa došla samo zato da mu spriječi odlazak u njegovu dragu šumu, pa je u sebi osjetio veliku nelagodu. „Do kada ćeš me progoniti?“ povikao je, dodajući: „Slobodno možeš ići, jer ja nikada ne ću učiniti što mi naređuješ!“ Žena mu propada u zemlju od stida te ga opomenu: „Ne govori tako ovoj lijepoj Gospi!“ Poglavica, već sav bijesan, uze svoj luk, urlajući: „Pusti, ubit ću te!“ U tom trenutku lijepa Gospođa, koja je stajala na pragu kolibe, uđe, a indijanski poglavica dođe joj iza leđa i uhvati je za vrat da je zadavi. Ali u istom času nebesko viđenje je nestalo i koliba se našla u tami.

Coromoto traži krštenje

Ukazanje je nestalo, a Coromoto je bio uvjeren da drži nešto u šaci. „Evo je!“ vikao je dvjema zaprepasanim ženama, „držim je u ruci!“

„Daj da vidimo!“ rekle su mu. Poglavica je otvorio ruku i koliba je opet bila u svjetlu kao danju. Svjetlo je dolazilo iz jednoga malog komada pergamene na kojoj je bila slika Gospe s djetetom. Nije bila veća od novčića.

Coromoto ju je umotao u jedan list i sakrio u posteljini. Indijansko dijete, njegov nećak, bojeći se da bi njegov stric mogao uništiti pergamentu, otrčalo je do kuće Juana Sancheza ispričati što se dogodilo. Tako je Španjolac spasio čudotvornu sliku.

Unatoč događaju, poglavica je odlučio otići u brda daleko od bijelih ljudi, na sigurno, mislio je, od bijele Gospe. Nije se uspio udaljiti od sela i netom je ušao u šumu, ugrizla ga je zmija otrovnica. Je li to bila kazna s neba? Indijanski poglavica to je tako razumio i, gledajući smrti u oči, odlučio se napokon krstiti.

Slučajno je tu prolazio jedan čovjek koji mu je – kako je dopušteno svakom kršćaninu u nevolji, pa i nekršćaninu ako ima nakanu činiti što čini Crkva – podijelio krštenje. Coromoto je pao u komu i ubrzo umro, a prije toga svojim je Indijancima preporučio da ipak ostanu s bijelcima.

Slika čudotvorne Djevice ostala je preko godinu dana u kući Juana Sancheza, a 1. veljače 1654. u svečanoj je procesiji prenesena u Guanare. Tamo je ostala do 1949., kad je vra-

ćena na mjesto ukazanja. Pergamenta je velika 27x22 milimetra, zatvorena u zlatnu nišu i nije oslikana ljudskom rukom.

Čudesa vjere i ljubavi

Da bi se sagrađilo moderno svetište Gospe od Coromota, trebalo je dvadeset godina mukotrpnog rada i dvije milijarde domaće valute (bolivari) ili milijune dolara. To se svetište sada uzdiže prema nebu svojim harmoničnim crtama, apsolutno veličanstvenim. Zgrada, koja može primiti do šest tisuća vjernika, velika je kao nogometno igralište. Unutrašnjost, jedna jedina lađa bez stupova, svjetlo prima kroz prozor od 330 kvadrata. Veliki oltar smješten je na mjestu Gospina ukazanja. Jedna spektakularna i grandiozna katedrala, za koju bi se moglo reći da se natječe s meksičkom katedralom u Guadalupeu koja će od njih preuzeti prvenstvo štovanja Djevice u Južnoj Americi. Prostor ispred katedrale tako je velik da može primiti i do pola milijuna vjernika.

Stanovnici Venezuele veoma su vezani uz ovo sveto mjesto. Coromoto je svetište gdje se križaju povijesti nade, ozdravljenja i posebna čudesa. Na stotine se čudesa pripisuje ovome „Lurdu Latinske Amerike“. Povijest vjere i ljubavi. Kao ona oca Alvareza, koji je odbacio vlastiti habit i otišao u kamiondžije koji voze uzduž cijele obale Venezuele.

Jedne noći njegov se kamion neočekivano zaustavio, kao da je u njemu bilo nešto slomljeno. Drugi su vozači pritekli pomoći popraviti kamion, ali kamion nije polazio s mjesta. U tom trenutku dotrči, sva zadihana, jedna djevojčica: „Moja je baka na umoru i poslala me je ovamo potražiti svećenika, ako je tu da je dođe ispovjediti.“ Kamiondžije se čude, pa tu među njima nema svećenika! Ali Alvarez se otkriva: „Ja sam svećenik. To vam nisam rekao, ali sam svećenik, iako sam bacio habit. Dužan sam pomoći ženi koja umire.“

Kuća nije bila daleko. Alvarez ulazi, ispovijeda umiruću staricu, ali ne može odoljeti pitanju koje ga je mučilo: „Gospođo, kako ste mogli znati da na cesti ima jedan svećenik?“ „Rekla mi je Djeвица s one slike“, odgovori ona, pokazujući na svetu sliku koju drži u svojoj sobi. „Rekla mi je da je jedan svećenik na cesti zastao zbog nezgode i da pošaljem po njega.“ Alvarez pažljivo pogleda sliku na zidu: to je otisak „Gospođi od Coromota“.

Kad se vratio na cestu, s velikim čuđenjem primijeti kako sada njegov kamion može voziti bez teškoća. Poslije nekoliko dana svećenik se vratio svojim svećeničkim dužnostima. Kolikima se to i u Međugorju dogodilo! Ostavili su svoje „kamione“ i počeli živjeti svećeničkim životom.

Navali narode

Miljenko Stojić

Mislím se nešto, kad bih imao nekoliko milijuna kuna, što bih uradio s njima? Da budem iskren, pojma nemam. Knjiga imam dovoljno, čak mi ih i daruju, odjeće mi nešto posebno ne treba, ili da pojednostavim: mogu pristojno živjeti. Ipak, sjetih se, zakupio bih si jedan tv kanal barem za neko vrijeme. Nema tu ništa čudno. Ovih dana, kad se u Hrvatskoj prelazi na digitalni način emitiranja, upravo je to moguće. Ako imaš novca, možeš zakupiti i tu igračku. Jedino neko vrijeme provjerava kakav ti je program pa te može i odbiti. A to se nekima dogodilo pa su osuli drvlje i kamenje na njegove članove. Zanimljivo mi je pa pratim tko podržava jedne, a tko druge. Ne uzrujavam se jer, rekoh, novca nemam i ne mogu me odbiti, a i da ga imam napravio bih takav program da se ne bi moglo lako ići protiv njega sve i da se hoće. Iskustvo mi govori da to ne bi bilo previše teško. Imaš nešto u sebi, izraziš se na prikladan način i to je to. Oni su jadni mislili da je to zabava pod svaku cijenu, ona sa sajma u stilu „navali narode“, pa su pokušali juhu. Što bi mi ih bilo žao? Da su ponudili kulturni, obrazovni, informativni, religiozni... sadržaj, prilično bih se rastužio zbog njih. Ovakvo, pusti kraju zaradu pod svaku cijenu.

Znam da nema ništa čudno u spomenutom ponašanju. Međutim, ne ide mi se tim putem. Mislím, nema ništa čudno po mjerilima koja nam se pokušavaju nametnuti, uporno, iz dana u dan. Uvijek se toga sjetim kad mi se preko javnih glasila ukažu predstavnicima raznoraznih nevladinih i inih udruga koje su nikle kao gljive poslije kiše, ne ću reći otrovne jer nemam vremena za naganjanje s njima. Ima ih za što god hoćete. Ne znam gdje izučite te puste škole. Kažu, bilo je to na kursevima (ne dirajmo lijepu riječ tečaj), kao nekad za miliciju: tri mjeseca sveznajuće škole i dobiješ pendrek u ruku. A i oni nastupaju nekako pendrekasto. Njihova je uvijek zadnja i neka se netko usudi proturječiti im. Nema mile lale, nego pravo u bolju budućnost, kao nekad dok je Jugovina žarila i palila.

Opet se nešto mislim: da je Kraljica Mira nastupala osionko koliko bi ih bilo koji bi je poslušali? Držim vrlo malo. Isto tako malo bi ih i svračalo u krajeve gdje se ona odlučila obratiti cijelom svijetu. Silom se zaista ništa ne postiže. Logičan je onda zaključak i da od onih vikača „navali narode“ ne će ni-

šta biti. Mogu oni trenutno izgledati zanimljivi, vrlo brzo morat će smisliti nešto novo da bi ponovno bili zanimljivi. I tako u nedogled. Znam, ima onih koji će opčarani buljiti u sve te mijene, ali to ne znači da su one nešto posebno. Već toliko puta viđeno. Zato, navali narode na nešto drugo. Budi već jednom pravi narod.

Ne ću sada o hrvatskim predsjednicima. Samo ću spomenuti da jedan vrlo visoko rangirani bruxelleski političar nedavno reče da je Hrvatska još početkom ovog tisućljeća trebala ući u Europsku uniju, ali da su se protivile te i te zemlje, podrazumijeva se s Britanijom, i to Velikom, na čelu. Ah, da, ne ćemo spominjati imena. A nama su neprestano govorili da je za to kriv onaj Tuđman, uveo nas u izolaciju, otuđio od svijeta, unazadio u demokratskom i raznom drugom smislu, i sve slično tomu. Zanimljiva neka gospoda!

Približava se i vrijeme Vazma ili Uskrsa pa bi se trebalo malo i skrušiti. Osjećam da bih morao poraditi na mišljenju o ovim kre-

tanjima oko nas. E, sad, hoću li poslije toga postati još žešći, ako sam uopće do sada žestok, ili ću s ovakvom suvremenosti pronaći neki zajednički jezik, vidjet ćemo. Treba početi. Učinih to i prva mi misao bi da je život ovakav kakav jest i ne možemo to mijenjati. Donekle se složih s ovom mišlju. Ono „mijenjanje“ ne leže mi tako jednostavno. A što bi drugo bilo naše kršćansko poslanje nego mijenjanje svijeta oko nas, u skladu sa svim onim božanskim u nama i u našoj vjeri? Bježanje u zavjetrinu samo je isprika za lijenost. Treba djelovati i pokazati svijetu oko sebe da imamo što reći. Ma nije to fundamentalizam. Nikoga se time ne ugrožava. Fundamentalisti su oni koji bi nas htjeli ušutkati s pomoću nešto kruha i obilja igara. Zato bi imalo smisla početi rabiti onaj kanal i slična tehnička dostignuća. Već gledam kako se tope raznorazne ispraznosti pred tim glasom. Ne, nije ovo utopija. Treba se samo malo pokrenuti i stvari će drukčije poteći.

Čitam riječi jednog uspješnog književnika. Hoću reći, ljudi ga čitaju. Nije ga nekada bilo u javnim glasilima jer je bio svoj. Međutim, čitateljstvo ih je prisililo da ga počnu trpjeti. Riječi mu zvuče dobro, a kritizira, opominje, upozorava. Ne mogu ga ispljunuti, on je svoj i smjelo kroči naprijed.

Foto ICMM

Glasnik MIRA

O međugorskim događajima te odjecima u svijetu i u Crkvi čitajte u Glasniku mira, mjesečniku Informativnog centra MIR Međugorje.

Surađujte u Glasniku mira. Podijelite svoje dojmove i iskustva.

Uredništvo:
Glasnik mira, Gospić trg 1,
88266 Međugorje, BiH
Tel.: 00 387 36 653 327
Faks: 00 387 36 651 300
E-mail: kreso.sego@medjugorje.hr

Preporučite drugima Glasnik mira. Poklonite im godišnju pretplatu. Pretplatite se na Glasnik mira.

Služba pretplate:
Tel.: 00 387 36 653 342
E-mail: lidija.paris@medjugorje.hr

RADIO POSTAJA
mir
MEĐUGORJE
Jajce 87,8 Mhz
Mostar 100 Mhz
Banja Luka 107,8 Mhz
Hercegovina 101,8 Mhz
Lašvanska dolina 100 Mhz
Split, Južna Hrvatska 101,5 Mhz
Sarajevo i Srednja Bosna 98,1 Mhz
Bugojno, Uskoplje i okolica 101,8 Mhz
Sjeverozapadna Bosna, Jajce 106,7 Mhz
Žepče, Tuzla, Usora, Posavina 100,1 Mhz
Dolina Neretve i Južna Hercegovina 98,3 Mhz
Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 Mhz
Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska 107,8 Mhz

Sateliti:
Europa, Bliski istok i Afrika – HOT BIRD 6
Sjeverna i Južna Amerika – AMERICOM 4
Australija i Novi Zeland – OPTUS D2

RADIOPOSTAJA "MIR" MEĐUGORJE
Gospić trg 1
88266 Međugorje,
Bosna i Hercegovina

Tel.: ++387 36/653-328 uredništvo
++387 36/653-326 glavni tehničar
++387 36/653-310 marketing
Faks: ++387 36/651-300

e-mail: marketing@medjugorje.hr
www.medjugorje.hr

Tjedni molitveni program
zimski raspored (od Mise na Križevcu do 1. svibnja)

PONEDJELJAK I UTORAK

7.30 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. Mise na različitim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. Misa
19 - 20 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

SRUJEDA

7.30 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. Mise na različitim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. Misa
19 - 20 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h	Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. Mise na različitim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Krunica
	- U došašću, u božićnom vremenu i u vremenu kroz godinu: radosna otajstva i otajstva svjetla
	- U korizmama: otajstva svjetla i žalosna otajstva
	- U uskršnom vremenu: otajstva svjetla i slavna otajstva
18 h	Sv. Misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h	Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. Mise na različitim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h	Križni put uz Križevac
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. Misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h	Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 13 h	Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne	Sv. Mise na različitim jezicima
Tijekom dana	Susreti po dogovoru
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. Misa
19 - 20 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h	Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

8, 11, 18 h	Sv. Mise na hrvatskom
Ispovijed	Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne	Sv. Mise na različitim jezicima
Tijekom dana	Susreti sa svjedocima
Poslije podne	Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h	Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h	Večernji molitveni program i ispovijed
17 h	Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h	Sv. Misa
19 - 20 h	Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

IHS

ISUSU

KRISTU

OTKUPITELJU=LJUDSKOGA=RODA

UZNAK=SVOJE
VJERE=LUBAVI
I NADE
PODIGOŠE
O.BERNARDIN
SMOLJAN
ŽUPNIK
i ŽUPA
MEDUGORJE